

Ikt.sz.: NOB/71-1/2013.

NOB-18/2013. sz. ülés
(NOB-89/2010-2014. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Nemzeti összetartozás bizottságának**
2013. szeptember 13-án, pénteken, 15 óra 32 perckor
a Határokon Túli Magyarságért Alapítvány székhelyén, a Pannon Magyar Házban
(7621 Pécs, János utca 22.)
megtartott kihelyezett üléséről

Tartalomjegyzék

<i>Napirendi javaslat</i>	3
<i>Az ülés résztvevői</i>	4
<i>Elnöki bevezető</i>	5
<i>Dr. Páva Zsolt köszöntője</i>	5
<i>A napirend elfogadása</i>	6
<i>Beszámoló a Határokon Túli Magyarságért Alapítvány két évtizedes munkájáról, valamint az alapítvány partnerszervezeteinek kiegészítő tájékoztatói</i>	6
<i>Dr. Bokor Béla tájékoztatója</i>	7
<i>Hozzászólások, reflexiók</i>	13
<i>Dr. Bokor Béla összefoglalója</i>	29
<i>Az elnök zárszava</i>	29
<i>Egyebek</i>	30

Napirendi javaslat

1. Beszámoló a Határokon Túli Magyarságért Alapítvány két évtizedes munkájáról, valamint az alapítvány partnerszervezeteinek kiegészítő tájékoztatói
2. Egyebek

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: Potápi Árpád János (Fidesz), a bizottság elnöke

Dr. Kovács Ferenc (Fidesz), a bizottság alelnöke
Csóti György (Fidesz)
Dr. Hoppál Péter (Fidesz)
Gaal Gergely (KDNP)
Dr. Szili Katalin (független)

Helyettesítési megbízást adott

Ékes Ilona (Fidesz) dr. Szili Katalinnak (független)
Kalmár Ferenc András (KDNP) Gaal Gergelynek (KDNP)
Kószegi Zoltán (Fidesz) dr. Hoppál Péternek (Fidesz)

Meghívottak részéről

Hozzászólók

Dr. Páva Zsolt polgármester (Pécs)
Dr. Bokor Béla kuratóriumi elnök (Határokon Túli Magyarságért Alapítvány)
Bárdos Gyula elnök (Csemadok)
Görföl Jenő titkár (Csemadok)
Zatykó Gyula (Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács)
Balázs-Piri Zoltán elnök (Zágráb Város Magyar Kisebbségi Tanácsa)
Hidvéghi Balázs (Fidesz) országgyűlési képviselő

Megjelent

Dr. Minorics Tünde (Határokon Túli Magyarságért Alapítvány)
Dr. Daku Magdolna főosztályvezető (Országgyűlés Hivatala, Bizottsági Főosztály)

(Az ülés kezdetének időpontja: 15 óra 32 perc)

Elnöki bevezető

POTÁPI ÁRPÁD JÁNOS (Fidesz), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Jó napot kívánok! Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Tisztelt Bizottság! Szeretettel és nagy tisztelettel köszöntök mindenkit a mai kihelyezett bizottsági ülésünkön.

Szeretnék köszönetet mondani a Határon Túli Magyarorságot Alapítványnak, az alapítvány munkatársainak, az alapítvány elnökének, Bokor Béla úrnak abból az alkalomból, hogy meghívtak bennünket erre a kihelyezett bizottsági ülésre, és helyet is adnak erre itt a székházukban.

Köszönöm szépen, hogy a határon túli magyar szervezetek is elfogadták az alapítvány meghívását. Természetesen lehetőséget fogunk adni arra, hogy az alapítvány működéséről való tájékoztató után, ha igényt tartanak rá, önök is röviden beszámoljanak a szervezeteik tevékenységéről. Ez formálisan úgy mehet, hogy a bizottság megszavazza azt, hogy a bizottsági ülésen a nem képviselők is hozzá tudjanak szólni. Úgyhogy egyúttal, amikor felteszem majd a napirendet szavazásra, mindjárt erről is tartunk egy szavazást, és akkor nem kell ennek a formalitásnak újból helyt adni.

Köszönöm szépen képviselőtársaimnak is azt, hogy eljöttek ide erre a kihelyezett bizottsági ülésünkre, természetesen munkatársainknak, szakértőinknek, főosztályvezető asszonynak szintén, hogy jelenlétével emeli bizottsági ülésünk rangját.

Köszöntöm körünkben Páva Zsolt polgármester urat, és egyben át is adom neki a mikrofont, köszöntse a bizottságunkat.

Dr. Páva Zsolt köszöntője

DR. PÁVA ZSOLT polgármester (Pécs): Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Kedves Megjelentek! Örömmel köszöntök mindenkit a bizottság kihelyezett ülésén Pécsen. Öröm számunkra, hogy városunk lehet házigazdája ennek a mai ülésnek, és külön köszönöm én is Bokor Béla elnök úrnak, hogy az alapítványát és az alapítvány infrastruktúráját ennek a mai ülésnek a sikere érdekében rendelkezésre bocsátotta.

Pécs, nyugodtan mondhatom úgy, az elmúlt években kiemelten és sokkal nagyobb intenzitással figyel a határon túli ügyekre, mint ezt korábban tette. Ennek több oka van; nyilván vannak objektív és vannak szubjektív okai. Objektív oka az, hogy nyilvánvalóan az akkor még küszöbön álló horvát uniós csatlakozás mindenképpen fokozott figyelmet irányított a régióra, és mind Pécs, mind Baranya megye mint Horvátországgal közvetlenül határos régió érintett és érdekelt volt ebben a folyamatban. Ennek keretén belül intenzívebbé váltak a tárgyalások Horvátországgal és testvérvárosunkkal, Eszékkel. Zárójelben mondom: idén negyvenéves a két város, Pécs és Eszék kapcsolata, és holnap ennek az ünnepségnek a keretében egy közös közgyűlést tartunk Eszék városában az ottani képviselő-testülettel.

Nyilvánvalóan ebben a kontextusban nagyon kiemelt figyelmet fordítottunk és fordítunk továbbra is a horvátországi magyar közösségre, mint hozzánk legközelebb álló magyar közösségre a határon túl, és ennek keretén belül számos program, rendezvény, együttműködés került megvalósításra. Bízom benne, hogy a holnapi nap további áttörést fog hozni, hiszen Eszék város mint egy frissen csatlakozott uniós tagállam régióközpontja és az ottani helyzetben egy újonnan megválasztott eszéki polgármester sokat tud tenni annak érdekében, hogy ez a célkitűzés megvalósuljon. Hála istennek, további pozitív fejlemény az, hogy néhány napja nyílt meg Eszéken a magyar főkonzulátus, ami tovább segíti a munkánkat és a kinti magyarság lehetőségeit. Ez korábban egyébként már működött, jegyzem meg zárójelben, hiszen volt Eszéken főkonzulátus, és ahogy a hivatalos megfogalmazás elhangzott, nem bezárás történt, hanem felfüggesztett volt a státusa a főkonzulátusnak, de most, hogy

újranyílt, és egyébként egy pécsi polgártársunk, De Blasio Antonio az új főkonzul, tehát ilyen módon megint csak nyugodtan szólhatok a pécsi lehetőségek kiszélesedéséről.

Ugyanakkor nem szabad elfeledni azt, hogy a térségünkben nem csak Horvátország, hanem Szlovénia és Szerbia is az ottani magyarság révén szorosán kötődik a déli régió kisebbségpolitikájához. Úgy vélem, Lendva révén Szlovéniával nagyon gyümölcsöző kapcsolat alakult ki az ottani magyar közösséggel is. Ennek az apropója egyébként az volt, hogy Pécssett indult útjára és most fog igazából kiteljesedni szerintem a térségi gazdasági együttműködési rendszer, amelynek angol rövidítése az EGTC. Ez egy olyan gazdasági erőt biztosít, amely megint csak a magyarországi ügyeket és a magyar kisebbségek közötti együttműködést tudja erősíteni.

Bízom benne, hogy az önök bizottsága is, amely hivatásszerűen elsőként ezzel az üggyel foglalkozik, pozitívan fogja megérezni ezeket a változásokat. Azt szeretném ilyen módon Pécs város polgármestereként felajánlani, hogy városunk minden segítséget megad abban a tekintetben, hogy hogyan tudjuk erősíteni a bizottság misszióját a déli határok térségében, Szlovénia, Horvátország és Szerbia esetében.

Még egyszer köszönöm a bizottságnak, örülök, hogy együtt lehetünk. Kimentésként annyit szeretnék csak mondani, hogy négy órakor, tehát hamarosan kezdődik a Pécsi Egyetem hivatalos tanévnyitó ünnepsége, amelynek vendége Balog Zoltán miniszter úr, és ilyen módon Hoppál Péter képviselő úrral nekünk oda majd el kell mennünk. Úgyhogy ha hirtelen távoznunk, annak az oka pusztán ez. Kérem, nézzék el nekünk.

Köszöntök tehát mindenkit, Isten hozta önöket, és jó munkát kívánok.

ELNÖK: Nagyon szépen köszönöm Páva Zsolt polgármester úrnak a köszöntőjét.

Köszöntöm alelnök urat, Kovács Ferencet. Hoppál Péter képviselőtársamat megkérem, addig azért ne menjen el, amíg el nem fogadtuk a napirendet. *(Derültség.)*

Mielőtt azonban ezt megtennénk, polgármester úrnak hadd nyújtsak át egy szerény kis ajándékot. *(Megtörténik.)* További jó munkát kívánok, a mai napon is és azt követően is.

DR. PÁVA ZSOLT polgármester (Pécs): Köszönöm szépen.

A napirend elfogadása

ELNÖK: Tisztelt Képviselőtársaim! A jegyzőkönyv számára szeretném bejelenteni a helyettesítéseket. Ékes Ilona képviselő asszonyt helyettesíti dr. Szili Katalin elnök asszony, Kalmár Ferenc András képviselő urat helyettesíti Gaal Gergely képviselő úr, illetve Köszei Zoltán képviselőtársunkat helyettesíti dr. Hoppál Péter képviselő úr.

Megkérdem, hogy a bizottság elfogadja-e a napirendi javaslatot. Aki elfogadja, kérem, jelezze! *(Szavazás.)* Köszönöm szépen. Egyhangúlag fogadtuk el.

Hozzájárulnak-e a képviselőtársaim ahhoz, hogy nem bizottsági tagok, illetve nem országgyűlési képviselők is hozzászóljanak a bizottsági ülésünkön? Ha elfogadják, kérem, jelezzék! *(Szavazás.)* Köszönöm szépen.

Hidvéghi Balázs képviselőtársunkat nem üdvözöltem külön. Ő nem a bizottságunk tagja, de képviselőtársunk, és örülünk, hogy részt vesz velünk ezen a kiránduláson.

Beszámoló a Határokon Túli Magyarságért Alapítvány két évtizedes munkájáról, valamint az alapítvány partnerszervezeteinek kiegészítő tájékoztatói

Elfogadtuk a napirendi javaslatot, így máris átadom a szót Bokor Béla elnök úrnak, hiszen az 1. napirendi pontunk a beszámoló a Határokon Túli Magyarságért Alapítvány két évtizedes munkájáról, valamint az alapítvány partnerszervezeteinek kiegészítő tájékoztatói.

Dr. Bokor Béla tájékoztatója

DR. BOKOR BÉLA, a Határokon Túli Magyarságért Alapítvány kuratóriumi elnöke: *(Előadását projektoros vetítés kíséri.)* Köszönöm szépen. Engedelmelemmel felállnék. Tisztelettel köszöntök a bizottsági ülésen minden bizottsági tagot és az elnök urat, a polgármester urat, akit nem szeretnék túlzott udvariassággal köszönteni, merthogy ő hazájár a Magyar Házba, tehát nem vendég, hanem ismerősként jön be. Ugyanilyen szeretettel köszöntöm Szili Katalint és Hoppál Pétert – elnézést kérek a távolabbi bizottsági tagoktól –, ők is hazajárnak a Magyar Házba, több programunkon részt vettek, kiállítást nyitottak meg, és más fesztiválok alkalmával is itt voltak. Örülök, hogy itt vannak immáron testületi tagként is, és hogy a testület megtisztel bennünket azzal, hogy elfogadta a meghívásunkat. Az elnök úrral ezt már elkezdjük szervezni a Szántó Kovács János utcai kiállítás alkalmával. Még egyszer őszinte szívvel és tisztelettel köszöntök mindenkit.

Nagyon örülök annak, hogy olyan feladatra vállalkoztam, amit nem tudok teljesíteni *(Derültség.)*, de ez egy szép kihívás, és majd innen lesz szép javítani. Immáron több mint húsz éve, huszonegyedik éve, hogy az alapítványt létrehoztuk. Hogy ennek milyen előzményei vannak, ezt próbálom röviden ecsetelni. Vannak itt közöttünk, akik ismerik, tőlük elnézést kérek, de igyekszem távirati stílusban haladni.

1991, illetve még korábbra kell mennünk, a hetvenes évek végén, a nyolcvanas években a kulturális kapcsolatok a határon átíveltek még a szocializmusban is, de főleg intézményes kapcsolatok voltak: múzeumok kapcsolata, könyvtárak, tudományos, ismeretterjesztő társulat, szőlészeti bemutató Eszéken és ideát. A megboldogult Rost Sándor, a Horvátországi Magyarok Szövetségének titkára, számtalan kiadvány szerkesztője sokat kutatott itt, és a drávaszögi magyarság életét több kiadványban is megörökítette. Nos, a kapcsolatok személy szerint is visszavezethetők ide, és ezáltal az én fiatalságomra is egy utalást tettem, mert én már akkor ott lehettem ezekben a kapcsolatokban. Nem csak kulturális kapcsolatokról volt szó, azért a rendszerváltás rendkívüli fordulatot hozott. Mindazokat, amelyeket a korábbi úgynevezett „kulturális” kapcsolatokban építettünk, ápoltunk, egy sokkal nyitottabb pályára tudtuk állítani. Beláttunk a közösségek mindennapi életének világába, és ők is jobban beláttak a mi életünkbe. Az alapítvány kulturális vonulatokon építkezett, ahogy említettem.

1991-ben a téli háború elkezdődik, és akkor úgy éreztük, hogy az intézményes kapcsolatok, hogy ki-ki milyen munkakörben dolgozott, akár az önkormányzati lehetőségeink sokkal korlátozottabbak voltak. Szoktam mondani, hogy jó az önkormányzat – a pécsi kivétel –, de azért a többségükön ólomgolyó van. A bonyhádi is kivétel, elnök úr. A többségén ólom van vagy ólomcsizma, tehát nehezebben lépnek. *(Dr. Szili Katalin: Nyíregyházát is említethetjük. - Derültség.)* Igen, Nyíregyházát is, az alelnök úr hazáját is.

Azt gondolom, visszatekintve szerencsés lépésnek tekinthettük, hogy létrehoztuk az alapítványt, mert így függ össze, hogy amit a nyolcvanas években éltünk – színházjáró buszok, kiállítások, ahogy mondtam, egyesületi vezetők találkozói –, és így sok személyes kapcsolat jött létre, azt vettük észre, hogy nagy a baj. Nemcsak hallottuk, hogy a fegyverek dörögnek a szomszédban a Dráván túl, hanem baj van. Az alapítvány – nézzék el nekem, nekünk, hiszen itt vannak a kuratóriumból többen, hogy az ő nevükben is szeretném mindazt mondani, amit mondok a továbbiakban is – sokan segítettek a maga módján, és segítettek egyéni módon is, például az alapítvány egyik alapítója mint orvos. Azért volt jó is a szocializmusban, illetve akkor már nem szocializmus volt, hanem a rendszerváltás kezdetén, amikor ilyen kötegen írta fel a gyógyszereket. *(Mutatja.)* Azt hiszem, most nem lehet, nekem is havonta adják oda. Ilyen kötegen írta a recepteket.

ELNÖK: Most már lehetne, mert ez megszűnt körülbelül két hete. Újra lehet. *(Dr. Hoppál Péter: Jól szavaztunk.)*

DR. BOKOR BÉLA, a Határokon Túli Magyarságért Alapítvány kuratóriumi elnöke: Komolyan mondom nektek, Bihari doktor – sajnálom, hogy most nincs köztünk –, akinek egészségügyi végzettségei vannak, csak írta, hogy milyen gyógyszer, meg hogy mi kell, még mi kell. De ezt hogy fogjuk kiváltani? Több patikában és nem egy személy. Ezek apró segítségerek, de akkor fontosak voltak. Vagy a menekültek, családok, ismerősök számára, akikkel korábban a Magyar Képes Újságnál találkoztunk a belvárosban, pontosabban az óvárosban, ahol a Magyar Újság szerkesztősége működött – a szerkesztők is menekültek családdal – fedelet kellett találni, helyet kellett találni, és munkát is kellett találni. Ez volt akkor a dolgunk, '92-93-ban, azon időszakban. A város is sokat tett, Mohács várost említhetnénk vagy Kisdobszát, amely szinte egy településnyi lakosságot befogadott, a kóródiakat, s a többi, s a többi. Tehát minden összejött, és hatottunk egymásra. Szerintem ezek a települési kapcsolatok, érzelmi, emberi, humánus kapcsolatok is még jobban összehoztak bennünket, akik a kuratóriumban dolgozunk, és a külső segítőinket is. Bővült a civil szerveződésekön keresztül az ő lehetőségük.

A tevékenységünk célja látható itt, amit érthető módon filozófiaként is megfogalmaztunk, hogy szerveztük, szervezzük a mai napig is a Kárpát-medencei magyarság közösségi és kulturális értékeinek bemutatását, szorgalmazunk és ösztönzünk határon átnyúló kapcsolatokat, újabb formákat keresünk. A magyarságtudat, az anyanyelvi kultúra ápolását szintén evidens feladatként fogalmazzuk meg a magunk számára, és bizony fontos az, hogy az információcsere is folyamatos legyen. Főbb alapelveket említhetnék: nyelvi, közösségi és kulturális önazonosság megőrzése, ehhez való hozzájárulás, a magyar nemzettudat és összetartozás erősítése, a nemzeti, a magyar nemzeti és európai polgári identitás tudatosítása, és valamilyen módon egyfajta hozzájárulás a kulturális sokszínűség értékeinek tiszteletéhez.

2001-ben az alapítványnak egy új lehetősége következett, akkor vettük birtokba a Pannon Magyar Házat, ahol a székhelyünk és közösségi tereink vannak. Kibővült az alapítványnak ez által az infrastruktúrája, új szolgáltatásokat is tudunk alakítani, teremteni és felhasználni így. Így például igen sokan átjöttek a háború ideje alatt is, ahogy mondtam, és itt is maradtak. Ezáltal nekik is tudunk folyamatában segítséget nyújtani, sokszor csak nevekkel, címekkel, intézményi lehetőségekkel. Bővítettük ezen a házon keresztül a korábbi kapcsolatainkat, és továbbépítettük a hálózatot. Itt vagyunk a belvárosban; tudjuk, nem könnyű idejönni autóval, de annál jobb érzés, hogy ilyen szép környezetben tudjuk fogadni az ideérkező barátainkat, szervezeteket.

Szolgáltatásaink között kiemelendő az információs pont szerep. Belekezdünk egy Kárpát-medencei magyar adattár építésébe, ami nem könnyű, de elég szép adatbázishoz jutottunk lassacskán. (*Hidvéghi Balázs: És milyen adatok vannak ebben?*) Mindjárt fogom mondani; lesz egy következő dia, ahol erről néhány szó lesz, ott szeretném majd ezt elmondani.

Közösségi, kulturális, oktatási térenként is működik a ház. Kulturális programokat szervezünk értelemszerűen, könyvtárunk van, kis dokumentációs táruunk; működtetünk egy művészeti műhelyt, és van egy kis vendégszobácska is.

Információs pont, szakmai kapcsolattartás. Természetesen a határon túli szervezetek vannak első helyen, ahol a pályázatokat figyeljük, és kommunikálunk e tekintetben. Általánosságban közvetítjük az információkat. A magyar állampolgárság kérdéseivel kapcsolatban, ahogy ez felvetődött, rendszeresen tudunk segítséget nyújtani. (*Dr. Páva Zsolt és dr. Hoppál Péter távoznak az ülésről.*) Jogi tanácsadás, törvényi háttér, munkavállalás, oktatás – tehát minden, ami az élet során előkerül.

Adattár; ezt említettem tehát az előbb. Például mi van benne? Kulturális, oktatási intézmények, múzeumok, gyűjtemények, galériák, művészek elérhetőségei és különböző tevékenységei. Ez tehát az egyik válasz a feltett kérdésre.

Művészeti műhely – ez talán az egyik erősségünk. Sok erősségünk van, de azért kell ezt mondanom, mert kint az udvaron kézműves barátaink is a művészeti műhely tagjai, és akik ott voltak a csernátoni szabadtéri kiállításon, láthatták, hogy ők például Erdélyben ehhez mennyit tettek hozzá, mennyi mindent hoztak létre.

A művészeti műhelynek van egy másik kedvenc nevük is: a Míves Mag Műhely, ez pedig folyamatosan segíti azokat, akiket a hatókörében talál, vagy megkeresnek gyerekeket, iskoláskorúakat, fiatalokat, egyetemistákat is, de ez még nem tömeges – az egyetemisták ügyesen kicsúsznak időnként, mert egészen érdekes szubkultúrákkal vannak elfoglalva. De azért nem adjuk föl, és a Márton Áron Kollégiummal is rendszeres a kapcsolatunk, oda-vissza, közösen szervezünk programokat. Tehát a művészeti alkotótevékenységre való odafigyelésünk, ennek a segítése elég jelentős energiánkat veszi igénybe.

A magyar kézművesség elméleti és gyakorlati megismerésére is sok energiát fordítunk. Egy módszertani műhelymunka keretében minden ott van, amit ilyenkor el tudunk mondani, tehát interaktív kiállítások, bemutatókat szervezünk, találkozók művészekkel, alkotóközösségekkel, közösségi terepmunkán veszünk részt. Így történt például a már előbb említett csernátoni négyéves program is.

Népimesterség-oktató munkát is vállalnak az önkénteseink és tanáraink, népijátsszínház-vezetőképzéseket bonyolítanak. Ez történt Drávaszögben, Erdélyben, Vajdaságban, hogy csak a legutóbbiakat említsem.

A közösségi kulturális-oktatási térben egyszerű a dolgunk, mert ez egy kicsi ház; most már sikerült nagyjából belakni. Ez egy egykori polgári családi ház, ezzel a szinttel, a föntivel. Mindig átalakítjuk, flexibilisen arra a funkcióra, amire éppen szükség van. Ha kiállítást akarunk rendezni – éppen erdélyi fotókat láthatnak a falakon, két erdélyi alkotó munkái láthatók; kérem, tekintsék majd meg, kinek a munkái vannak ott, kis nacionálék is olvashatók –, akkor kiállítótér; ha kamaramuzsikát akarunk, akkor annak megfelelően alakítjuk ki a teret; ha megjöttek a szomszédok, U alakban körbeülünk, és ha elvégeztük a tartalmi munkát, akkor megvacsorázunk. Ha nyitva vannak az ablakok, és kicsit hangosak vagyunk, akkor átjön egy csallóközi volt fiatalember, 73 éves, és azt mondja, hogy halkabban, barátaim.

Zenei programok, irodalmi események, fórumok, tanácskozások, ünnepek. És számtalan program van, amikor elsősorban külhoni területeken részt veszünk, március 15-i ünnepségen – Jenő bátyámra nézek, alapítványunk korelnökére és kurátorára; Horvátországban emlékműveknél koszorúzunk együtt. Köszönöm Jenő bácsi figyelmét, és ő nem is tudja elfelejteni, hogy március 15-én megyünk koszorúzni, több okból is, például az a születésnapja is. (*Derültség.*) És tavaly ünnepelte – kiszivárogtathatom, Jenő bátyám? – a 90. születésnapját.

Diákok, hallgatók kutatómunkájának segítségét is céljaink között tartjuk. Könyvadományokat gyűjtünk és viszünk Erdélybe. Most készülünk a Vajdaságba egy nagyobb könyvvállománnyal.

Az alapítvány évente szervez kiemelt kulturális programokat is. Ha május van, akkor nálunk határon túli magyarok fóruma van. Valamikor odaírjuk, hogy kulturális fórum. Ha nagy a baj a határon túl és sok a feszültség, akár oktatásban, akár állampolgári jogok kérdésében, akkor mindig odaírjuk, hogy „kulturális” fórum, és akkor természetesen mindenről beszélünk, csak a kultúráról nem, hanem éppen az ottani bajokról, mi újság a dekrétumokkal, mi újság az iskolákkal, és így tovább. Ez tehát májusban van, és ezt úgy indítottuk el, több mint egy évtizede, hogy határon túli magyar regionális képviselők és civil szervezetek fórumai. Ezen is emlékeztetem szerint Katalin asszony többször is részt vett. (*Dr. Szili Katalin bólint.*)

Az erdélyi terepmunkáról beszéltünk. Ezen kívül egy nagyobb programunk zajlik ott, a „szakrális emlékek” című projekt.

És ha szeptember és október van, ekkor van a Határon Túli Magyarok Fesztiválja, immáron 22. alkalommal. Volt olyan, amikor Magyarok Európai Fesztiváljának neveztük el, merthogy a Kárpát-medencéből picit szeretünk volna kilépni, és úgy sikerült meghívni németországi, olaszországi magyar egyesületeket, hogy keresgessük-kutatgassuk őket. Így kerültek ide a svédországiak is; azt hiszem, elnök úr, amikor tavaly itt voltál az ünnepeken, akkor is itt voltak a svédországiak, és köszöntötték a mi húszéves alapítványunkat. Ezek szerint, ha nem is olyan szervezett módon, mint a Kárpát-medencében, de tudtunk egymásra hatni, tudtunk egymásnak ötleteket adni, egy-egy közös rendezvényt lebonyolítani.

Bár a polgármester úr elment, de emlékszik rá, hogy 2010-ben Pécs volt Európa kulturális fővárosa, és akkor úgy éreztük, hogy most már nemcsak Kárpát-medencei fesztivál van, nemcsak európai fesztivál van, hanem fölbátorodtunk, és meghirdettük a magyarok kulturális világfesztiválját. Akkora készült el ez a ma látott szabadtéri kiállítás, amely a város főterén volt, és igen komoly érdeklődés kísérte.

Ez egy mozaik, itt van például az a bizonyos 2010-es logó, amely a kulturális világtalálkozót jelképezte. Akkor Mexikóból, Izlandról, Kanadából – Mexikó közösen a várossal –, tehát mindenhol jöttek magyar művészek, és egy igen gazdag, nagyon szép évet zárhattunk. Itt is néhány fotó látható. Nem tudom, és talán nem is kell mindegyiket elmondanom. Ő egy kézdivásárhelyi színész fiú, majd eszembe jut a neve. Itt pedig a vajdasági honismereti szerkesztőség. Itt, az udvaron, a sötétben egy nagyon kellemes beszélgetés volt, de világos gondolatok kíséretében, amikor már lement a nap, és remélem, poharak is voltak ott. Ez egy kárpátaljai fotókiállítás templomokról. Görföl Jenő, elnézést kérünk, ha nem lesz itt a te szakrális fotóidról egy kép, de tudjuk, hogy itt kiállításra került. Köszönjük szépen, Jenő, de nem sikerült mindent egyszerre.

Az európai kulturális főváros jegyében akkor építettük be a tetőteret, ez volt az újabb fejlesztés, amikor közösségi térrel egészült ki a ház, ahol most mi eszegettünk. Ez a kellemesebb része, de ott is sok tanfolyam, előadás, közösségi foglalkozás zajlik. Tehát bővült ismét az infrastruktúránk egy picit.

Itt van az említett 2010-es – ugye, jól mondom? – kiállítás, amikor a püspök úr is az Európai Parlament delegációjával itt volt. Tökés püspök úr ment a téren a fotóknál, és azt mondta: Jaj, a Pali bácsi! Jaj, a Pali bácsi testvére! Ez tetszett nekünk, hogy neki is tetszik az ismerősöket látván. Ennek is volt egy különlegessége, egy varázsa, hogy idejön, kimegy a város főterére, és találkozik azokkal az ismerősökkel, akikkel az elmúlt évtizedek alatt gyakran találkozhatott.

Az alsó fotó: Nagyszebenben is megfordult ez a kiállítás, amikor a nagyszebeniek kezdeményezésére elvittük.

Itt van néhány együttműködő partnerünk felsorolva, akikkel az elmúlt két évtized alatt dolgoztunk. (*Balázs-Piri Zoltán belép a terembe.*) A zágrábi Ady Endre Kultúrkörrel is jut eszembe, hogy köszöntöm – ez jó volt, ezt megbeszélhettük volna – a zágrábi kisebbségi önkormányzat elnökét. Az egyesületeknél, az Ady Endre Kultúrkörben is többször megfordultunk, programokat vittünk, könyveket vittünk, tanároknak foglalkozást tartottunk, és folyamatos ez az együttlét, ahogy Kárpátalján is a Magyar Művelődési Intézettel, a Magyar Kulturális Szövetséggel. Megérkeztek a kárpátaljaiak? Van valaki új, aki nem járt a házban? Itt van közöttünk, aki Kárpátaljáról jött? (*Nincs jelzés.*) Ha nincs még itt, akkor majd érkezik, mert Brenzovics Laci nem tudott eljönni, és delegált valakit az ő közösségéből. Ezek szerint majd este találkozunk vele.

Talán nem mondom végig, de a vajdaságiak közül is van vendég. Ahogy mondtam, Hajnal Jenő majd érkezik, és Pásztor elnök úr is itt van, aki megnyitót mondott, és gondolom, nem mert lelépni, mert az elnökségben észreveszik, úgyhogy az elnök úr is itt van köztünk ebben a városi légkörben.

Néhány hazai partnert is említek: Rákóczi Szövetség. Aki étkezés közben leste a fotókat az elmúlt húsz évből, ott is láthatott néhány olyan fotót, amely a Szövetséggel közös munkát dokumentál. Önkormányzatok értelemszerűen. A Pécsi Tudományegyetemmel való kapcsolatunknak is számtalan szála, ösztönzője van. Egy örökségkutatással összehangolt munkáról adhatunk számot, amely elég lassan halad, nagyon nehéz összegyűjteni az értékeket. Bízunk benne, hogy a Hungarikum Bizottság ehhez majd egy nagyobb ösztönzést tud adni. Létrejöttek a települési és a megyei értéktárbizottságok, abban is ügyködöm, tehát próbálom összehozni az önkormányzati és az alapítványi érték- és érdekszempontokat. Különböző hallgatói kapcsolatokat is összeforrasztunk ennek érdekében, hogy az örökségleltárat minél tágabbra és gazdagabbra tudjuk bővíteni. A Pécsi Akadémiai Bizottsággal fennálló kapcsolatot épp a mai konferencia is bizonyítja. Körülbelül tíz-tizenöt évvel ezelőtt ők kerestek meg bennünket, hogy szeretnének a határon túli tudományosság területén is dolgozni, tehát az Akadémia központjában ez megjelent mint lehetőség és mint feladat, így egymásra találtunk mi is a Pécsi Akadémiai Bizottsággal, és azóta évről évre szervezünk közösen különböző programokat, részt veszünk egymás eseményein, rendezvényein. A regionális könyvtár értelemszerű, a Kulturális Negyed ma este ismét egy példa, hogy a Kulturális Negyedben is építjük a kapcsolatokat. Részei vagyunk a Déli Kapu Folklórszövetségnek, szakmailag ők instruálják az együtteseket, akár Horvátországban, akár a Délvidéken is sok szakmai segítséget tudnak adni a mi - hogy úgy mondjam - kialakult kapcsolati hálónkon keresztül.

A szakrális értékekről az előbb kezdtem beszélni, jó, hogy akkor nem mondtam végig. Ez egy komolyabb projektünk volt. Mindazt, ami számunkra akkor elérhető volt – ez néhány évvel ezelőtti –, mivel a magyarság életében jelentős szerepe volt a vallásnak, ezért az volt a tematizáció, hogy mi ezeket a szakrális emlékeket összegyűjtjük, és ma elérhető a honlapunkon, ha valaki rákattint, és kíváncsi, hogy körülbelül meddig jutottunk. Itt van, már mondtam előre, hogy digitális formában is összegyűjtve megtalálható a honlapunkon például Drávaszög, Szlavónia, Erdély, Felvidék, Kárpátalja, Muravidék, valamint a Vajdaság szakrális értékeinek néhány remeke.

Itt van néhány település, ahol a közelben kalandoztunk Jenő bácsi birtokain, horvátországi magyar birtokokon. Úgyis a nevedre kerül, Jenő bácsi. (*Derűltség.*) Azt hiszem, ezek éppen a gondozatlan sírok a sepei temetőből. Ez is figyelemfelkeltő volt, amikor elkészítettük. A háború után készültek a felvételek, és ezzel is egy kicsit próbáltuk felhívni a figyelmet, hogy gazdát keresünk.

Említettem már a kézművességet, a népi mesterségek oktatását, amiben részt vettünk a művészeti műhelyünk segítségével: kézművesek, népművészek, népi iparművészek, gyékénykötő, mézeskalácsos. Ha lesz egy kis idő, egy szusszanásnyi szünet, akkor érdemes beszélgetni az itt jelen lévő kézművesekkel is, hogy nekik mit jelent ez, és mikor, miért kapcsolódnak a mi értékszempontjainkhoz.

Ez a zágrábi Ady Endre Körben tartott pedagógus-továbbképzés alkalmával készült. Ez a kopácsi kézműves tábor, itt vannak a kopácsi fiatalok. Jakab Sanyi meg nincs itt. Ezt ma láttuk a szabadtéren, ez a kis stáb. A terepmunkáról többször hallottunk ma. Kiállítások, például az erdélyi kézműves céhvel, az is egy újabb kapcsolat, néhány éves. Ez is a szabadtéri kiállítás. Visszatértünk, ez a házban van: Papp Margit barcasági alkotó, Baksa Gyöngyi, Lebedy János fafaragó munkáiból. Ez is a művészeti tematikus kört mutatja. Színházi programokat vittünk, ez például a horvátországi, talán pélmonostori, aztán Eszéken az iskolaközpontba vittük. (*Dr. Minorics Tünde: Grace és Gloria.*) Grace és Gloria; ott is memóriazavar volt, a darabban is, a Grace és Gloriában (*Derűltség.*), úgyhogy kitűnő. Van, ahol pályázatot nyertünk, és így elvittük a pécsi Jászai Mari-díjas színészeket, és remek siker volt mindenütt a horvátországi területen.

Ismét egy kis mozaik. Itt középen, ha jól látom – Jenő bácsi, ugye? –, ez a magyar nap Eszék főterén. Ez a baranyavári Bosnyák mester – ez a családneve. Ez egy orfűi kézművestábor, illetve egyetemisták tábora. Itt az eszéki múzeumba látogatunk egy horvát–magyar program keretében. Ez is eszéki fölvonulás, táncosok.

A jövő tervei. Szeretnénk kérni a tisztelt bizottság bátorítását, eszközrendszerét, közvetett és közvetlen eszközrendszerét, hogy talán meglehetősen elégedetten adtam elő ezeket a dolgokat, de azért elmondjuk őszintén, és a barátaink, akik régebben itt vannak, tudják, hogy nem könnyű a mindennapokat megélni és megszervezni. Vannak nehézségek. Azt szeretném kérni, és ne vegyétek tolakodásnak, hogy konkrét kéréseket is megfogalmazunk, de szükség van arra, hogy a további húsz évet vagy iksz évet nagyobb biztonságban tudjuk tölteni. Talán elfogadható, hogy huszonegy éven keresztül tettük a feladatunkat, elkötelezetten, érzelmileg és szakmailag odaadóan. Folytatni szeretnénk a tartalmi fejlesztéseket, a kapcsolatok tartalmi fejlesztését. Az örökségkutatás fontos dolog a már említett hungarikumok okán is, szervezett munkát, sok munkát, kiterjedt munkát igényel. Igény van tanfolyamok szervezésére is. Csak néhányat említek. Mondtam, ha május van, akkor fórum van. De májusban vannak és ősszel is konferenciák, Duna-konferenciák, legfrissebben a Duna-stratégiát tárgyaltuk meg, amikor soros elnökök voltunk; aztán a Limes ügyében tárgyaltunk, hogy fölkerüljünk a világörökség kulturális listájára. Ezzel is foglalkozunk; segít benne az anyanyelv, az identitás, a kultúra témakörei, avatott szakértőkkel, szakemberekkel megvitatjuk ezeket.

Továbbra is szeretnénk, hogy pályázatokat tudjunk összehangolni, ahogyan sikerült Horvátországgal egy IPA-programot létrehozni. Azért is tetszik nekem, hogy ezt az Unió finanszírozta, mert így végre tudtunk a horvátországi magyar egyesületeknek olyan programokat is szervezni, aminek a fedőneve volt, hogy horvát–magyar program; ez volt a fedőneve, a valódi megélése pedig a magyar közösségeké volt.

A közösségfejlesztő programok sorában folytatni szeretnénk a „táj és ház” elnevezésű projektet, amelyről már beszéltünk. Egyre több igény van, hogy módszertanilag is segítsünk másokat, tehát hogy a módszertani feltételeit, bázisát jobban kiépíthessük. Tanácsadás, táborok szervezése, ünnepeken való részvétel, megemlékezések, s a többi.

Itt van nekünk Baranyában egy sajátos ügy, ez a határ menti szerepvállalás a horvát–magyar kapcsolatokban, az Ós-Dráva program mint egy lehetőség. Ott is furakodunk, hogy ne csak gazdasági meg tájvédelmi meg ökológiai szempontok érvényesüljenek, hanem a kulturális értékek is úszni tudjanak a Dráva mentén.

Itt van a konkrét kérés, tisztelt bizottság, elnök úr. Szeretnénk, ha mellé tudnátok szegődni ennek a kérésnek – nagy kérés, tudjuk. Az egyik az, hogy a jövőbeni biztonságos működés érdekében szeretnénk, ha ennyi tevékenység, ennyi munka láttán valahol megjelenhetnének az állami támogatások között. Tudjuk, hogy új forrásoknál azt szokták kérni, hogy jelöljék meg, honnan kérik, de mi itt a munkát tudjuk megjelölni. Kérjük, hogy ha van rá mód, ezt a megfelelő utakon, csatornákon támogassátok. Mi elkészítünk minden kimutatást, ami ehhez szükséges. Csak azért nem mondok összeget, mert nem merek, de ha kérdésként elhangzik, akkor tudok rá válaszolni.

A Magyar Ház önkormányzati tulajdonban volt, most nem tudjuk, hogy a Kincstáré-e, a kormányhivatalé; ez is éppen úszik a vízen. Mi azt is nagy köszönettel vennénk, ha az alapítvány javára lehetne ez az épület. Rengeteget fektettünk bele, sok fejlesztés volt, sokféle szponzort kifacsarva. Ez nekünk azért is kellene, mert például néhány nemzetközi pályázatnál azért nem tudtunk mozogni, mert azt mondták, hogy akkor fedezetként jelenjen meg az ingatlan. De miután nem mi voltunk a tulajdonosok, hol a megyei önkormányzat, hol a Kincstár, ez nem sikerült. Most tényleg nem tudom pontosan, hogy hol is van, de ez talán egy lökést adhatna a mi munkánknak, ha az ingatlan sorsa is rendeződne. Tudom, hogy ezek konkrét kérések, de őszinte kéréssel fordulunk hozzátok, tegyenek meg mindent ezért.

És köszönjük, nemcsak udvariasságból, hanem így is gondoljuk, azoknak a határon túli barátainknak, akik itt vannak, és azoknak is, akik nem tudtak ma eljönni, más programon vannak; intézményeknek, szervezeteknek a sok közös és tartalmas programot, amit az elmúlt több mint két évtizedben megélhettünk. És köszönjük a hazai önkénteseknek – sokan vannak hál' istennek –, civil szervezeteknek, az alapítvány korábbi és jelenlegi munkatársainak, és köszönöm, elnök úr, hogy az egyetemen te is tettél erre utaló gondolatokat, és megköszönted az itt dolgozóknak. Mi is köszönjük minden munkatársunknak az odaadó munkáját. Köszönjük azoknak a közművelődési és közgyűjteményi intézményeknek, amelyekkel a leggyakrabban vagyunk kapcsolatban; minden önkormányzatnak. Ma is lesznek olyan önkormányzatok, amelyek fogadói az ideérkező határon túli csoportoknak; Zengővárkony, Egerág, Birján, és így tovább, és ez így zajlik immáron hosszú évek óta. A Pécsi Tudományegyetemnek, amellyel a múlt esztendőben írtunk alá egy szorosabb együttműködést, amely minden karra kiterjed, és elkötelezettebb, tartalmas együttműködésre számítunk a jövőben még inkább. S köszönjük mindenkinek, akit most nem írtunk föl, valamennyi partnerünknek, korábbi és jelenlegi támogatóinknak. És köszönjük a parlament Nemzeti összetartozás bizottságának, hogy eljött hozzánk, és megbecsült bennünket azzal, hogy meghallgatta a beszámolóinkat.

Köszönöm szépen. (*Taps.*)

ELNÖK: Köszönjük szépen elnök úrnak a tájékoztatót.

Most megadom a szót a bizottságunk képviselőinek, illetve képviselőtársainknak. Ha lehet kérni, a kérdések alapvetően az alapítványra vonatkozzanak, mert úgy tudom, a határon túli magyar szervezetek itt lévő képviselői is kérnek majd szót.

Először elnök asszony, majd Csóti György képviselő úr következik.

Hozzászólások, reflexiók

DR. SZILI KATALIN (független): Tisztelt Elnök Úr! Alelnök Úr! Kedves Vendégek! Kedves Képviselőtársaim! Én meg azzal kezdeném: köszönjük, Béla. S nyilván, komolyra fordítva a szót, én visszaemlékszem arra a rendszerváltást követő időszakra, amikor Pécsen a Mecsekben a puha hó csendességében a délvidéki ágyúörgést nagyon jól lehetett hallani. S azt hiszem, az idő tájra tehető, amikor az alapítvány létrejött. S azért köszönjük dr. Bokor Bélának és valamennyiüknek, akik az alapítvány kuratóriumában dolgoztak, de mindenkinek, aki az elmúlt huszonegy esztendőben a határon túli magyarságért ezen alapítvány kereteiben tevékenykedett, hiszen ha nem lennének elhivatott emberek, akkor ma nem ülnénk itt, és a huszonegy esztendő Határokon Túli Magyarságért Alapítványt nem köszönhetnénk.

Számomra pécsiként is külön büszkeség az, hogy elnök úr, ha emlékeim nem csalnak, eddig csak határon túl voltak kihelyezett bizottsági üléseink...

ELNÖK: Egy volt Kecskeméten.

DR. SZILI KATALIN (független): ...igen, egy volt Kecskeméten, köszönöm szépen. Csak kíváncsi voltam, ti mennyire emlékeztek rá. (*Derültség.*) De az külön büszkeséggel tölt el, hogy akkor a második kihelyezett bizottsági ülésünk éppen itt van.

Azt kell hogy mondjam, hogy az elmúlt 21 esztendőben akár politikusként, akár magánszemélyként bármikor az alapítvány székházában jártam, mindig találkoztam itt olyan barátainkkal, akik a határon túlról érkeztek. Egy kicsit úgy érzem, hogy ez egy nemzeti puha fészekké alakult. (*Dr. Bokor Béla: De jó!*)

Ehhez kapcsolódna az első kérdésem. Annak idején, amikor a Magyarság Háza vezetőjét meghallgattuk a bizottsági ülésünkön Budapesten, akkor mi ott kezdeményeztük azt, részemről legalábbis, és azt hiszem, ebben voltak a képviselőtársaim részéről támogatók is,

mivel tudom, hogy minden civil közösség, alapítvány finanszírozási gondokkal küzd – no pláne azt már nem is merném mondani, hogy esetleg nemzeti intézménnyé érdemes lenne innen is, akik a hálózatot építik, segíteni, de ez csak zárójeles megjegyzés volt részemről – , akkor ott azon a bizottsági ülésen felvetődött, hogy nagyon jó lenne, ismerve ennek az alapítványnak a működését, az összetartó erejét, azt a tiszteletet, amit kivívott magának a határon túli civil szervezetek részéről is, azt kezdeményezzük, hogy vegyék fel a kapcsolatot a Magyarország Házával, és lehetséges, hogy egy filiáléként intézményesíteni is lehetne azt, amit tesznek. Hiszen már akkorára nőtt az alapítvány, hogy nyilvánvalóan sokkal többet tölt be, mint azt, hogy ez műkedvelők közös tevékenysége lenne. Egyrészt ezt köszönöm, másrészt pedig ez a kérdésem, hogy egy ilyen létrejött-e. Hiszen akkor a vezetőket arra kértük, hogy hozzák létre, hiszen hasonló funkciókat töltenek be. Túl azon, hogy én mindig is támogatója voltam annak, hogy az ilyen közösségi terek ne csak kiállítások terei legyenek, hanem igenis infopont, könyvtár, tehát olyan, ahol pezsgő élet folyhat, ahol valóban közösen tudunk tenni. Azt hiszem, többször elhangzott már, közös ügyünknek is tekinthető, és nyilván a nemzet ebből épül, a nyelvoktatásból, a kultúrából, a hagyományok ápolásából.

A másik kérdés, amire szerettem volna utalni, hiszen ha jól számoltam, az egyebekkel együtt húsz plusz egy határon túli szervezet felsorolására került sor, hogy ennek a hálózatépítésnek hogyan látják a bővítési lehetőségét. Hiszen bármit teszünk mi kormányzati, parlamenti, önkormányzati szinten, ha e mögött nincs civil közösség... Itt külön köszöntöm például a Csemadok képviselőit is, akikkel minden alkalommal találkozhatom itt, de ugyanígy akár a délvidéki, erdélyi, vajdasági, kárpátaljai barátainkat is. Jó lenne, ha ez azt a kohéziós erőt is jelentené a nemzeten belül, ami példaértékű is, nem a megosztottságáról, hanem éppen az összetartásáról. Azt gondolom, hogy erre a kohéziós erőre szükségünk van.

Nyilván dr. Bokor Béla, ahogy én ismerem, nem lett volna ő, ha a finanszírozásról nem szól, és ez így van jól, hiszen azt gondolom, azért jöttünk, hogy valamelyes tudjunk támogatók is lenni. Azt kérdezném, Béla, mert szerintem a bizottságnak szüksége van arra, hogy nagyságrendekről beszéljünk, hogy eddig a finanszírozás miből és hogyan állt össze. Tulajdonképpen az, amit te itt bemutattál röviden – és tudom, hogy egy hétig is tudnál minderről szólni és mesélni, hiszen 21 év rengeteg eseményéről van szó –, hogyan nézett ki például a tavalyi egész évi finanszírozás, és mi lenne az, ami ideális lenne számotokra a jövőben. Úgy hiszem, hogy nekünk szükségünk van erre.

Még egyszer köszönettel tartozom mindenkinek. Nyilván a visszatérés reményében köszönöm meg a részvételt, és elnézést kérek, ha egy picit visszaéltem pécsiként a lehetőséggel, és hosszabban beszéltem.

Köszönöm, és tovább is adom a mikrofont, elnök úr.

ELNÖK: Képviselő úr a szó.

CSÓTI GYÖRGY (Fidesz): Köszönöm a szót, elnök úr. Másodikként már túl sok mondanivalóm nem maradt, mert Szili Katalin elnök asszony elmondta a gondolataimat. Föl is vannak írva ide, úgyhogy bizonyítani is tudnám.

Mindenekelőtt én is szeretném megköszönni Bokor Béla elnök úrnak a bemutató előadást, és szívből gratulálok a tevékenységhez. Ez valóban egy olyan nagy kiterjedésű területet felölelő tevékenység, és mélységében is olyan komoly tevékenység, hogy úgy gondolom, ez akár egy állami intézmény, egy hivatal tevékenységét felölelő szervezet is lehetne.

Az első kérdés, amit fölírtam, pontosan ahhoz kapcsolódik, amit Szili Katalin elnök asszony kérdezett, hogy milyen anyagi forrásokból működik a szervezet, talán egy picit a húsz évre is visszatekintve, honnan származnak ezek, és milyen összegek. Pontosán azért, hogy a kérdésnek valamilyen formában eleget tudjunk tenni, azt is szeretném megkérdezni, hogy

milyen létszámmal működik, tehát van-e, és ha igen, hány alkalmazott vagy főállású munkatárs, és hányan dolgoznak szívből, lelkesedésből csupán, és esetleg saját anyagi hozzájárulással, tehát hogy milyen szervezeti háttér áll az alapítvány mögött.

Még egyszer nem ismételve az elnök asszony szavait, szívből gratulálok, és nagyon sok sikert és további jó munkát kívánok. Számítsanak ránk úgy is, mint bizottságra, úgy is, mint egyes különálló személyekre. Úgy gondolom, hogy egyéni, állampolgári mivoltunkból is tudunk és fogunk is segíteni, ha kérdéssel, kéréssel fordultok hozzánk.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Gaal Gergely képviselő úr!

GAAL GERGELY (KDNP): Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Bizottság! Tisztelt Jelenlévők! Először is hadd kezdjem én is köszönettel. A bizottság tagjaként én is köszönetet mondok a meghívásért és a vendéglátásért, és köszönet ezért a beszámolóért is, amelyet Bokor Béla elnök úrtól hallottunk erről a rendkívül értékes és sokrétű tevékenységről.

A múlt héten zajlott a szomszédos megyeszékhelyen, Kaposváron a Magyar Ifjúsági Konferencia, amelynek az egyik legfontosabb tapasztalata talán éppen az, hogy a Kárpát-medence különböző pontjain működő magyar ifjúsági szervezetek között igenis van együttműködés, a fiatalok egymásra találnak a nemzetpolitika ügyében, abban az ügyben, amely az elmúlt három évben a társadalom és a politika számára is egyre növekvő jelentőséggel bír. De ahhoz, hogy ez az egyre növekvő jelentősége a nemzetpolitikának megmaradjon, nyilván a fiatalok bevonása is nagyon fontos ebbe. Ezért azt kérdezem az elnök úrtól, hogy önöknek milyen tapasztalatai vannak a fiatalok bevonásában az önök tevékenységébe, illetve milyen nyitottságot tapasztalnak a fiatalok részéről.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Ha több kérdés nincs, akkor az elnök úrnak adnám át a szót.

DR. BOKOR BÉLA, a Határokon Túli Magyarorsáért Alapítvány kuratóriumi elnöke: Köszönöm szépen. Most ülve maradnék, ha megengeditek.

Mindenekelőtt köszönjük, hogy észreveszitek és értékelitek a munkánkat. A magyarság nemzeti puha fészke, ha jól jegyeztem meg...

DR. SZILI KATALIN (független): Jól.

DR. BOKOR BÉLA, a Határokon Túli Magyarorsáért Alapítvány kuratóriumi elnöke: Ez olyan kedvesen, olyan jól hangzott, mert puha, meleg, törődik, gondoskodik és otthont ad.

ELNÖK: Ez udvariasság. *(Derültség.)*

DR. BOKOR BÉLA, a Határokon Túli Magyarorsáért Alapítvány kuratóriumi elnöke: Majd az elnök úrnak is mondok valamit, még töröm a fejemet. Úgyis lesz a végén összegzés. *(Derültség.)*

Egy bizottsági ülésen felvetettétek, hogy vegyük fel a kapcsolatot a Magyarország Házával. Jelentem, hogy ez megtörtént, méghozzá az után a bizottsági ülés után. Nem tudom, ez talán két éve lehetett, vagy másfél éve. Egy-két kísérletező levélváltás és egy-két telefon után valamilyen oknál fogva, mondhatnám, hogy ellaposodott, de talán adekvátabb kifejezés, hogy elhalt, tehát röviden: nem sikerült. Mi készen állunk erre, ha lehet ennek egy újabb ösztönzést adni, és szívesen bemutatnánk a munkát. Nem tudjuk, tényleg, őszintén mondom, nem tudom, mi volt az oka, de a közeledésünk nem talált befogadásra.

Fontos nekünk, hogy úgy látjuk és elnök asszony is úgy látja, hogy bővíteni lehetne, kellene ezt a kapcsolatot. Én itt a jövő feladatai között hasonlóképpen próbáltam jelezni, hogy ha már egyszer belekeveredsz egy társaságba, akkor utána vannak elvárások. És itt arról szól a történet, hogy a kérések jönnek, és keressük az alkalmakat, de ez most a jelenlegi kondíciók között és a jelenlegi helyzetünkben ez most nem megy. Szerintünk mindannyiunk felelőssége, lelki, szakmai, közösségi, politikai, kinek melyik szegmensben van nagyobb kompetenciája, hogy ne hagyjuk elveszni, ami eddig összejött és integrálódott.

Honnan jöttek a finanszírozások korábban? Talán erről is szólt ez a kérdés. 2001-ben, tehát az alakulásunktól kezdve – ezt most már elmondhatjuk, mert ez most már belefér a retrospektív emlékezetbe –, voltak olyan megyei intézmények, ugye, dicsértem, hogy a megyei intézményekkel milyen jó kapcsolat volt, például amikor én az egyiknek a vezetője voltam, azzal nagyon jó kapcsolatunk volt (*Derültség.*), kifejezetten jó kapcsolatunk. És ahogy egy drávaszögi lelkész barátom mondta, amikor megszűnt ez a kulturális központ, azt mondta, hogy Béla bácsi, akkor most hogyan tovább? Mondom, most megerősítjük az alapítványt, minden forrásra rámozdulunk, és megy minden tovább. Na de azért most pillanatnyilag úgy néz ki, hogy kifogyott az üzemanyag? – mondta a református lelkész. Nos, nem fogyott ki, de nehezebben tudunk tankolni. És úgy gondolom, hogy azok a források, amelyek korábban például a megyei önkormányzattól is érkeztek, azok szinte elapadtak, eltűntek. Tudjuk, az önkormányzati feladat- és hatáskörök változásával nincs ilyen újraelosztható összeg. Volt ez a 7 millió forintos összeg – zártkörű az ülés, ugye, elnök úr? pénzről beszélek (*Derültség.*) –, merthogy 7 millió forintos támogatás volt hosszú éveken keresztül, akkor sikerült a várostól is időnként 3-4 milliót kapni, a többit pedig pályázaton. És akkor máris elmondom, hogy évente ez körülbelül 20-22 millió forintot tett ki. Általában csak egy-két főállású alkalmazott van, a többi mind önkéntes, tanárok, kézművesek. Jelen pillanatban egy főállású alkalmazottal, egyetemistákkal és sok-sok önkéntessel működünk, és más intézmények valóban segítenek nekünk, a könyvtár is, infrastruktúrával, technikával, és így tovább. De ahhoz, hogy ez működjön, itt azért két-három főnek a napi készenlét miatt itt kell lenni, ahogy ez az induláskor volt, három fővel. Én ezt státus és pénz nélkül teszem, hiszen mint mondtam, korábban volt munkahelyem, most pedig már pályakezdő nyugdíjas vagyok. (*Derültség.*) Elnézést a kicsit humoros megfogalmazásért, de ez azért fontos, mert ez így nem terheli az alapítvány büdzsáját; most már csak az államháztartást terhelem a nyugdíjammal.

S hogy most mire, mekkora összegre volna szükség, akkor azt el is mondtam körülbelül: ez 20-22 millió körüli összeg. Amikor nagyon nehéz idők jártak, akkor 10 millióból már nagyon nehéz volt megvalósítani. Mert ahogy látjátok, ez nem Pécs és szomszédjai kapcsolata, hanem röpködünk ide-oda, visszük a programokat, csomagokat, s a többi. Ez a világtalálkozó egyik programja volt, amikor a mexikói mester műveit néztük, azt Páva Zsolt is támogatta.

Csóti György képviselő úr látja, hogy nem csak jó érzés, amikor találkozunk sok programon – én is örülök, és emlékszem a régi szép időkre, amikor megyei tisztségviselőként a nagykövet úrral Drávaszögben többször találkozhattam –, hanem most is mindig jó, akár Vukováron vagy bárhol, most legutóbb Eszéken. Úgyhogy érzem a nyitott és őszinte aggodalmat és segítőkészséget.

A létszámot tehát elmondtam, ez két-három fővel működik, hárommal. Az önkéntesek száma körülbelül 15, akiket ki tudunk zsigerelni; például a családtagokat még jobban. (*Derültség.*) Egy évben körülbelül 10-12 egyetemista is segít, vagy programokra jönnek; ma is 5-6 egyetemista segédkezett nekünk, akik hallgatóként vagy a tanárnő fenyegetésére jelentkeznek önként. (*Derültség.*)

A következő kérdés a fiatalokkal való törődést érintette. Az idei kis programfüzetünkben látható, és ez jó hír, hogy a horvátországi magyar fiatalok

közreműködésével hamarosan, szeptember 16-án, hétfőn nyitunk IfiArt címmel egy képzőművészeti kiállítást, fiatal szlavóniai és alsó-baranyai, tehát drávaszögi fiatalok munkáiból. Ez a Horvátországi Magyar Ifjúsági Közösség tagjainak szerkesztésében történik. De nekem, mint másik fiatalokéknak, az a mániám – ez az egyetemi oktatásból is következik – , hogy nem szabad őket nyugton hagyni. Egyelőre az van, hogy mi bombázzuk őket, és belekeverjük őket olyan jó programokba, ahol a fotókon is láttatok: nyári tábor Orfűn, hangulat, szép környezet, tartalom és egyéb, jó kapcsolatépítés. Nem olyan egyszerű, egészen őszintén mondom a választ, de nem kilátástalan. És nagyon ébernek kell lennünk, hogy erről ne mondjunk le. Mert ha a korosztályunk beszélget egymással, akik már hasonló korúak, vagy még bátrabbak, mint én, több évszámmal, akkor könnyen belecsúszhatunk abba, hogy milyen jól megbeszéljük a dolgokat, és bezzeg ezek a fiatalok meg nem jönnek. Tehát érezzük a kérdéses mögött rejlő feladatot, őszintén küzdünk vele, de vannak jó eredményeink is.

Vagy itt van egy másik is ebből a programfüzetből – nem tudtam, hogy ez lesz a kérdés –: horvátországi magyar fiatalok, most tehát a szomszédság, közös tréninget tartanak három napon keresztül Orfűn. Tehát őket mindig megérintjük. Vagy odamegyünk, vagy iderántjuk őket, vagy itt tartunk egy közösségi alkalmat; tanuljuk a közösségszervezést, pályázatírást, együtt karácsonyozunk. Tehát hogy sok olyan élmény érje őket, aminek eredményeként egyszer csak azt veszik észre, hogy kötődnek hozzánk, és hogy együtt kell dolgoznunk. (*Gaal Gergely: Köszönöm.*)

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Én a fiatalokkal kapcsolatban szeretnék hozzászólni. Azt ne feledjük el, hogy sokkal kevesebb fiatal van ahhoz képest, mint amikor mi voltunk fiatalok. A fiatalokat hiányolják a papok a templomokból, mi a különböző rendezvényekről, a pártok keresik az aktivisták között... Eljön az az idő, illetve szerintem már azt az időt éljük, amikor a fiatalok szerepét a nyugdíjasok veszik át sok szempontból, hiszen olyan tevékenységeket látnak el, amit egyébként az aktív korúak vagy akik aktívan dolgoznak, nem tudnak ellátni. Minden egyes közösségben ezzel szembesülünk. De ez egy másik témát is megnyithat, a demográfiai helyzetet, hogy szép lassan ürül ki az egész ország és egész Európa. És ezt a törvényhozással sok esetben még segítjük is egyébként. Most nyilván nem a szociális dolgokra gondoltam, hanem gondoljunk csak arra, hogy az elmúlt hétéves uniós költségvetési ciklusban a gazdaságfejlesztés, mondjuk, 30 százalékot kapott az uniós pénzekből, ezzel ellentétben most azt szeretnék, hogy a következő időszakban 60-70 százalék legyen; hogy mindennél fontosabb legyen a munkahelyteremtő, illetve -megtartó beruházások építése, kieszközlése, s a többi, s a többi, hogy az emberek tudjanak dolgozni, itt maradjanak, családjaiknak tudjanak megélhetést nyújtani. Ez az egyik oldal.

A másik pedig az, hogy a gondolkodásban – és szerintem az a fontosabb egyébként – kell fordulatot beállítani, és ez a legnehezebb, amit nem is tudom, mikor fogunk tudni megtenni. Úgy gondolom, hogy erről hosszasan lehetne vitatkozni, elnézést, hogy ebbe belementem.

Minden egyes civil szervezet küzd ezzel a gonddal. Talán ebben az is benne van egyébként, hogy azok a fiatalok, akik még esetleg éreznének is ehhez affinitást, elsősorban a családteremtéssel, a család eltartásával, a munkahellyel, munkával s a többivel foglalkoznak, és eljön minden ember életében az az életkor, amikor egy kicsit már vissza tud fordulni, illetve a gyökereivel tud foglalkozni. Ezért is van az, hogy általában kevesebb fiatalal találkozunk ilyen civil szervezeteknél, de egyre inkább gond az, hogy egyre kevesebb táncsoport van, kórusok, s a többi, mert a fiatalok összlétszáma fogy, csak ezt nem akarjuk észrevenni.

Átadom az elnök asszonynak a szót.

DR. SZILI KATALIN (független): Köszönöm. Csak egy dologra szeretnék visszakérdezni. Nem azért, hogy lovagoljak egy kérdésen, de abban szeretnék világosan látni, ami a Magyarság Házával való kapcsolatfelvételt illeti. Azt hiszem, ezt nagyon elegánsan intézte el az elnök úr, hogy elhaltak ezek a kapcsolatok. Én úgy tudom, hogy nem is válaszoltak a többszöri megkeresésre. Ezt azért mondom el, mert szeretném, ha ez ugyanúgy a jegyzőkönyv része lenne, mint ahogy annak idején az volt, amikor a Magyarság Házának vezetője ígéretet tett arra, hogy ezt a kapcsolatot megteremtik. Ha az elnök úr nem szól semmit, azt úgy veszem, hogy ez így történt.

Köszönöm szépen, elnök úr.

ELNÖK: Nem én elnök. *(Derültség.)*

DR. SZILI KATALIN (független): Nem, Bokor Béla kuratóriumi elnök úr.

ELNÖK: Ezért nekem diplomatikusan erre a kérdésre nem is kell válaszolni.

DR. SZILI KATALIN (független): Elnök úr, neked különösen nem, én Bokor Béla úrra gondoltam.

ELNÖK: A humor mellett abban a bizottság, illetve a bizottsági elnök mindenféleképpen megpróbál segítséget nyújtani, hogy ez a kapcsolatfelvétel megtörténjen, illetve az intézmény és az alapítvány között egy ilyen kapcsolat kiépüljön. Egyébként mi is bizottsági szinten ezzel a kérdéssel, a Magyarság Háza kérdéskörével foglalkoztunk, hiszen volt előttünk egy tájékoztató, ahol az igazgató asszonyt...?

DR. SZILI KATALIN (független): A kommunikációs vezérigazgató asszonyt.

ELNÖK: Igen, őt, meghallgattuk. Próbáltunk egyébként egy kihelyezett ülést is tartani a Magyarság Házában, nem vagyok biztos abban, hogy ez sikerülni fog. Tehát nekünk is vannak pozitív és nem annyira pozitív tapasztalataink. Ami egyáltalán pozitívum, az az, hogy a Magyarság Háza tud működni és van Magyarság Háza. Biztos, hogy nagy nehézségekkel küzdenek ők is, hiszen egy újonnan létrejött intézményről van szó. Azokat a programokat, amiket viszont ők megvalósítottak, nyilván mivel nincsenek itt, mi nem ismerjük, illetve nem tudunk mindről. Én magam egy páron ott voltam, részt vettem. De ebben a kommunikációban fogunk segíteni.

Ha a képviselőtársaim nem akarnak most éppen kérdezni, akkor megkérném, hogy a jelenlevők szóljanak hozzá. Abban viszont Bokor elnök úr segítségét kérném, hogy önöket bemutassa, illetve szólítsa, mert én nem ismerem mindenkit.

DR. BOKOR BÉLA, a Határokon Túli Magyarságért Alapítvány kuratóriumi elnöke: Szívesen teszem, de az a legegyszerűbb, ha mindenki a „mesterségem címere” mondattal kezdi. Parancsoljatok! Ki kíván hozzászólni immár a felhatalmazás alapján?

ELNÖK: Természetesen nem kötelező. Most nem azért vannak itt a vendégek, mert azt hitték, hogy kellemesen fog eltelni ez a délután és mindenkinek vizsgáznia kell. *(Derültség.)* Bárdos Gyula!

BÁRDOS GYULA (Csemadok): Tisztelt Elnök Urak, Elnök Asszony! Tisztelt Képviselők! Hölgyeim és Uraim! A felvidékről vagyunk itt a kollégáimmal, a Csemadokot, a

Szlovákiai Magyar Társadalmi és Közművelődési Szövetséget képviseljük, én ennek vagyok a nem olyan régen megválasztott országos elnöke.

A mi szövetségünk a következő esztendőben fogja a megalakulásának a 65. évfordulóját ünnepelni. Ez azt jelenti, hogy még az elmúlt rendszerben hozták létre, nem olyan céllal, mint amilyen céllal most a tevékenységét kifejezi, de hál' istennek már akkor az elődeink azzal a lehetőséggel éltek, hogy amikor az akkori párt és kormány létrehozta a Csemadokot, hogy a saját tevékenységét propagálja, a helyi emberek, a helyi csemadokosok rájöttek arra, hogy a hagyományörzésben, a nyelv megőrzésében, az azonosságtudat megőrzésében a Csemadok nagyon komoly szerepet játszhat, és így a rendszerváltásig is nagyon komoly szerepet töltött be. Természetesen akkor az állami költségvetésből nagyon jó támogatása volt, és a rendszerváltást követően is 1996-ig, a hírhedt Mečiar-korszakig a szövetségünknek komoly támogatása volt, és a működését támogatta a költségvetés.

Ez 1996 óta megszűnt, és jelenleg is, 2013-ban a szlovák állami költségvetésből egyetlen egy fillért nem kap a szövetségünk, az az szövetség, amely állami feladatokat is ellát, hisz országosan versenyeket szervez a legkisebbektől a legidősebbekig, és olyan feladatokat ellát, amelyeket nem látnak el azok, akiknek el kellene, tehát a kormány, illetve bizonyos minisztériumok. Ezeket a feladatokat mi ellátjuk, ennek ellenére nem kapunk semmiféle támogatást. Ha nem lenne Magyarország támogatása, a Bethlen Gábor Alap támogatása, akkor a jelenlegi tevékenységünket, amelyet – úgy mondom – takaréklángon végzünk, azt sem tudnánk elvégezni. Tehát köszönöm a támogatásért, és köszönöm a Nemzeti összetartozás bizottságának is, az elnök úrnak, az elnök asszonynak, a tagoknak is, hogy a Felvidéken volt már kihelyezett ülés, ahol mi is részt vettünk, és segítettek ráirányítani a figyelmet egyrészt a médián keresztül, másrészt pedig ráirányították a figyelmet azokra a kérdésekre, amelyek nagyon fontosak számunkra.

Nagyon köszönöm Bokor Béla elnök úrnak, hogy a Csemadokkal nagyon jó kapcsolatot ápolnak már régóta. Természetesen nem új keletű ez a kapcsolat. Ezek azok a kapcsolatok, amelyek nagyon fontos szerepet töltenek be, mert természetesen a pártoknak, az intézményeknek megvan a szerepük, de a civil szférának szerintem egyre nagyobb szerepe kell hogy legyen a nemzeti összetartozás ügyében. Az a tevékenység, amelyet Bokor Béla és a Határokon Túli Magyarságért Alapítvány dolgozói tettek és tesznek, nélkülözhetetlen ahhoz, hogy itt emberi kapcsolatokon, csoportokon, szövetségeken keresztül olyan kapcsolat alakuljon ki, amely kapcsolat akkor is él, amikor különböző változásokra kerül sor az egyik országban vagy a másik országban, mert ezek a kapcsolatok élő kapcsolatok, emberi kapcsolatok. Meg szeretném köszönni ezt az együttműködést, ezt a tevékenységet, és a Felvidékről is szeretném támogatni azt, hogy a Nemzeti összetartozás bizottsága és Magyarország is, ha lehet, akkor valamilyen módon segítse és támogassa az alapítványt, mert valóban olyan komoly feladatokat lát el, amely feladatokból mi is kivesszük a részünket részben, és az együttműködés szerintem gyümölcsöző a határokon túl élő magyarok szempontjából is, és természetesen a Magyarországon élő magyarok kapcsolattartása szempontjából is.

Nagyon röviden a szövetségünk tevékenységével kapcsolatosan: Dél-Szlovákiában tevékenykedünk, működünk. Ott, ahol magyarok élnek, mindenütt van a Csemadoknak alapszervezete. Ez nem mondható el egyetlen pártról sem, tehát ilyen szempontból ez szervezet nagyon fontos szerepet tölt be, és még inkább tölthetne be, ha nagyobb támogatásban részesülne a szövetségünk. Azáltal, hogy a szövetségünk fórumot biztosít az ott élő magyaroknak arra, hogy összejöjjenek, hogy az identitásukat erősítsék, az anyanyelv ápolásában, a hagyományok ápolásában, és hogy az összetartozás érzését jobban tudjuk erősíteni, ebben a Csemadok eddig is fontos szerepet játszott, és a következő időszakban is szeretne játszani.

Elnézést, ha kicsit visszaélek a helyzettel, de itt is szeretném kérni továbbra is a bizottság tagjainak segítségét és támogatását, ami eddig is megvolt, de kérnénk a következőkben is, hogy ha lehet, a civil szféra a Felvidék esetében kicsit nagyobb támogatást kapjon, mert szükség van rá. Egyrészt a mi nemzeti elkötelezettségünk egyértelmű, főleg az, ami Felvidéken történik, az a megosztottság, aminek sajnos szenvedő alanyai vagyunk, ebben a helyzetben pontosan a Csemadok tud segítséget nyújtani, és nem véletlenül, hanem tudatosan próbáljuk ezt a közösségerősítést a Csemadok talaján. Természetesen mindig tudjuk, milyen irányba kell haladnunk, de ezt úgy kell a civil szférán keresztül megtenni, ahogyan ezt mások nem tudják megtenni. A pártnak, pártoknak adott szerepük van, de a civil szférának, főleg a megosztottság esetében, azt hiszem, sokkal fontosabb szerepe kell hogy legyen az elkövetkező időszakban is.

Nagyon szépen köszönöm, hogy meghívást kaptunk a fesztiválra. A mai konferencián is az első részt meghallgattuk, itt leszünk, és kollégáink itt lesznek holnap is. Én elnézést kérek, hogy holnap nem tudok itt lenni, de a Magyar Közösség Pártja megalakulásának 15. évfordulója lesz, Dunaszerdahelyen, ahová jönnek a határon túli szervezetek is, és természetesen jönnek a Magyar Országgyűlés pártjainak képviselői is. S természetesen a Csemadok is ott lesz, és ezért holnap nem tudok itt lenni, de a kollégáim itt lesznek.

Szeretnénk folytatni az együttműködést az alapítvánnyal is, a bizottsággal is. Mi komolyan gondoljuk a nemzeti összetartozás ügyét, ami nem lehet egyéni ügy, nem lehet pártügy, ez nem lehet személyes ügye senkinek, ez közösségi ügy, és közösségi ügyet csak úgy tudunk előrevinni, ha néha a személyes ellentéteket félre tudjuk tenni, és fölül tudunk emelkedni azokon a csetepatékon, amelyek helyi szinten vagy pedig más szinten, de sajnos megvannak.

Még egyszer köszönöm a meghívást, és további sok sikert kívánok az alapítványnak. Természetesen a Csemadok-rendezvényekre a bizottsági tagokat, az alapítvány tagjait szeretettel várjuk. Elhangzott, elnök úr mondta, hogy kevés a fiatal. Mi a fiatalokat szeretnénk sokkal jobban bevonni, és ez részben sikerül is már nekünk. És ami a legfontosabb, annak ellenére, hogy nagyon kevés, szinte minimális a támogatása a szövetségünknek, egyre több a rendezvényünk, helyi és regionális rendezvényünk, amellett, hogy a Csemadoknak több mint húsz országos rendezvénye van, a szavalóversenyektől a citeratalálkozóig, a kórustalálkozón át a mesemondóig. Tulajdonképpen a különböző művészeti ágak területein a Csemadok vállalja azt a tevékenységet és azt a szervezőmunkát, amelyet véleményem szerint a kormánynak vagy pedig az oktatási vagy a kulturális minisztériumnak kellene. De esetünkben ezt nem teszik, és pontosan ezért ezt a tevékenységet úgy szeretnénk folytatni, hogy az a nemzet, a felvidéki magyarság javát szolgálja.

Köszönöm szépen. (*Taps.*)

ELNÖK: Köszönöm szépen. Van-e további hozzászólás? Tessék parancsolni!

ZATYKÓ GYULA (Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács): Köszönöm szépen. Zatykó Gyula vagyok, Nagyváradról jöttem, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanácsnak vagyok az egyik alapítója és elnökségi tagja.

Nálunk kicsit másabb a helyzet, mint a Felvidéken, olyan szempontból, hogy nincs éppen olyan hosszú történelmünk. 2003-ban jött létre az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács. Végül is kicsit politikai szakadás is volt az, amikor az egyedüli magyar szervezetünk kormányra lépett, és úgy éreztük, úgy érezték egyesek, hogy Tőkés László püspök úr mellett a helyünk. Mi ott maradtunk, és onnan egy kicsit mi talán a nemzeti vonalat képviseljük. Ezt most nem kritikaként mondom, hanem én így értékelem, hogy mi inkább a nemzeti vonalat képviseljük, mint más szervezet Erdélyben.

Elsősorban is szeretném köszönten a bizottságot, tisztelettel elnök asszonyt, elnök urat, és önöket is, meghívott szervezeteket. Akik mi itt összegyűltünk, minimum két dologban hasonlóak vagyunk: az egyik az, hogy magyarok vagyunk, a másik pedig az, hogy akarunk tenni a közösségeinkért. Önök az országon belül és országhatáron túl; mi legalább megpróbálunk ott, ahol a Jóisten megteremtett, értékmentő munkát végezni, legyen az az értékmentő munka lélekmentő, hiszen az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács az egyik fő motorja Erdélyben a honosítási folyamatnak, és több százezer magyar lelket adtunk vissza a hazának. Azonkívül pedig azokkal a kulturális fesztiválokkal, amelyeket megpróbálunk évről évre megszervezni, szintén ezt az összetartozás-érzést kívánjuk szolgálni. Éppen, mielőtt bejöttünk ide, beszéltem kedves ismerősökkel, hogy rendkívül fontos, hogy az emberek érezzék az erejüket. Szét vagyunk forgácsolódva kisebbségben. Ezen a nyáron több olyan kulturális eseményt hoztunk létre Erdély-szerte, ahol összegyűltünk, s végül elemeztük minden városban, és a legnagyobb hatást gyakorolhatt azokra, akik megjelentek, az összetartozás-érzés. Össze tudtunk gyűjteni 50 ezer embert, 30 ezer embert. S ha egy városban összegyűl 30 ezer magyar, az érzi, hogy ez egy erő. És akkor már, bocsánat a kifejezésért, nem egy vezethető massa, hanem egy erő. Ennek főleg határon túl nagyobb szerepe van, hogy az ember rájöjjön, mekkora erő van egy ilyen számbeli összegyűlésünkben; ez határon túlon talán-talán még fontosabb, mint itt, Magyarországon.

Ebben az évben több ilyen megnyilvánulásunk volt. Kezdtük a kalotaszegi napokkal, ahol vagy 10 ezer embert tudtunk megörvendeztetni. Azután rögtön jómagam voltam Nagyváradon a főszervezője a Szent László-napoknak. Ott 35 ezer ember gyűlt össze három nap alatt. Sajnos el kell mondanom, hogy ott az irigység megjelent, mert a másik magyar szervezet megpróbálta ellopni az arculati elemeket és levédetni a találmányi hivatalnál, hogy jövőre ne tudjuk megszervezni. Tehát sajnos mennek az ilyen pad alatti rúgkapálások. De túléljük, nem fogják tudni megtenni. Rögtön azután jött Tusványos. Tusványosnak már ez volt a 22. alkalma, jövőre lesz a 23. Ott politika, kultúra, minden egyben van. Megjelennek a magyar kormány, illetve a parlament képviselői is. És úgy érzem, egy rövidnadrágos találkozás választók és választottak között nagyon jó dolog. (*Hidvéghi Balázs: Ez már a 24. volt. Jövőre lesz a 25.*) Bocsánat, igen, így van. Azt hiszem, előbb volt a két Bálványos, és utána lett Tusványos, valahogy így jön ki a 24. Köszönöm a kiegészítést.

Aztán jött a kolozsvári napok. Ez volt a legnagyobb esemény, nem is csoda, hiszen Kolozsvár Erdély fővárosa, immáron, azt hiszem, ez volt a negyedik alkalom – most már kicsit megijedek a számoktól –, közel 200 ezer embert tudott fellelkesíteni. Jómagam ott voltam a zárónapon, amikor az István, a királyt – nem az Alföldi-félét, hanem az erre az alkalomra újrarendezett – a Honvéd táncegyüttessel együtt békéscsabai segítséggel hozták el. 50 ezer ember énekelte a magyar himnuszt és a székely himnuszt Mátyás király szobra előtt; azt hiszem, ilyen nem volt Horthy bevonulása óta (*Derűtség.*), sőt biztos, hogy Kolozsváron ilyen nem volt. Ez tehát a lényeg, hogy mennyire megváltozik, amikor egy politikai váltás van, a Funar-korszaktól a mostani kolozsvári napokig – döbbenet, hogy mit tud a politika tenni, milyen rosszat is tud tenni.

Azután sorra került a marosvásárhelyi napok. Marosvásárhelyen sajnos az ottani önkormányzat abszolút nem segített, hanem keresztbetett a marosvásárhelyi napoknak. Végül is ki kellett vonulniuk Marosvásárhelyről, és Marosszentgyörgyön rendezték meg, mert nem adtak teret nekik a város főterén. Ez különben jellemző, mert Nagyváradon sem kaptunk; jellemző, hogy ott, ahol már 30 százalék alá esik a magyarok létszáma, és egy-egy ilyen nemzetibb román polgármester van, az szépen tolja kifele a magyarságot a város központjából.

Miénk itt a tér; nem a miénk itt a tér most már sajnos, vissza kell szerezniük, be kell lakjuk. Az az érzésem, nekem az a legfontosabb dolog, amit Nagyváradon is meg akartam mutatni, hogy ismerjék meg a románok, hogy ezt a város Szent László alapította. Nem tudják.

Erre nagyon jó volt, hogy hozzám mint főszervezőhöz odajöttek románok, hogy ez milyen alkalomból van. Mondom, Szent László. Ki volt Szent László? Mondom, ő alapította Nagyváradot. Komolyan? Tehát nem tudják, történelemhamisítás zajlik. Ezt ilyen módszerekkel, kulturális módszerekkel, szelíd módszerekkel le kell szerelni, és el kell a többségi románságnak mondani. Csak úgy tudunk együtt élni, ha tiszteljük egymást, ők tisztelnek minket, és mi is tiszteljük őket.

Záró rendezvényünk lesz, ami még most van szervezés alatt, a Brassói Napok. A Brassói Napokra októberben fog sor kerülni. Úgy tudom, hogy a szervezéssel jól haladnak. Ha összességében vesszük, szerintem ezen a nyáron közel félmillió magyar ember tudott részesülni az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács által létrehozott rendezvényekben. Köszönet a magyar kormánynak, köszönet a parlamentnek. Egy fillért, egy lejt vagy banit – ahogy nálunk van – nem kapunk a román költségvetésből, mindent az égvilágon pályázunk. A Bethlen Gábor Alapnak, a Nemzeti Kulturális Alapnak köszönet érte. Reméljük, hogy ennek jövőre folytatása lesz, és erre meg is kérem önöket, hogy a lehetőségekhez képest segítsenek.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Zágráb!

BALÁZS-PIRI ZOLTÁN, Zágráb Város Magyar Kisebbségi Tanácsának elnöke: Üdvözlém a bizottság tagjait és a házigazdánkat a zágrábi magyarság nevében, mint a zágrábi kisebbségi önkormányzat elnöke. Hiszek benne, hogy közöttünk is és a bizottság tagjai között is vannak, akik nagyon jól ismerik a zágrábi magyarság tevékenységét, például a volt nagykövet urunk, és remélem, az elnök asszony is. Én megpróbálnám egy kicsit más szemszögből bemutatni a tevékenységünket, mint amilyen módon szoktuk mérni a szervezeti aktivitásunk és a könyvkiadás szemszögéből.

Az előadáson, ami ma kezdődött itt az akadémián, amelynek a megnyitóján én is részt vettem, amikor az egyik előadó az előadását tartotta, akkor a népszámlálás adatait térképen mutatta, és akkor a népszámlálás adatainál a magyarság növekedését-csökkenését összehasonlította a Pannon-tenger apály-dagály részével. Engedjék meg, hogy ne szerényen, de elmondjam, hogy ha a Pannon-tenger apály-dagálya paralel, vagyis egy párhuzam, akkor a zágrábi magyarság ebben a Pannon-tengerben egy gyöngyszem. Az utolsó népszámlálási adatok alapján Zágrábban és Zágráb megyében nem volt visszaesés a magyarság számában, ami a Kárpát-medencében, gondolom, egy egyedülálló példa. Egy kis közösségről van végül is szó, de mindenesetre, gondolom, nagy adat az, hogy nem volt visszaesés a magyarság körében, annak ellenére, hogy sajnos – ahogy itt is említve lett – a magyarság igencsak korban a korosabbak közé tartozik.

Itt is szeretném hangsúlyozni, hogy Horvátországban is nagyon visszaesett a magyarság száma, 16 és fél ezerről 14 és fél ezerre esett vissza. Idén az első osztályba húszan iratkoztak be Horvátországban. Ehhez parallel hozzátenném, hogy Zágrábban a kétnyelvű osztályba hatan iratkoztak be, ez egyharmad, habár csak ezren vagyunk Zágrábban és Zágráb megyében. Ennek azt tartom fontos alapjának, hogy az összetartás, amit Zágrábban olyan nyolc évvel ezelőtt sikerült megoldanunk, ennek nagyon fontos eleme. A széthúzás végül is azt eredményezi, hogy ilyen eredményekhez vagyunk végül kötve. Szeretném, ha a mi példánk, a zágrábi példa Horvátországnál is szélesebb körben elterjedne, és nem lennének továbbra ilyen széthúzások, és az összkérdés, ami a magyarságot illeti, legalább ilyen magasabb szinten a mi kérdésünk volna.

Kiemelném röviden a tevékenységeinket. Jövőre 20 éves lesz a magyar óvoda Zágrábban, 18 éves a kétnyelvű iskolai tagozat, a nyelvápolás úgyszintén 18 éves. Remélem, nem is kell hogy említsem a 83 éves Ady Endre Kultúrkört, amely megszűnés nélkül az összes háború alatt működött Horvátországban. Ugyanakkor 17 éves a vasárnaponként a

Szent Márk templomban megtartandó mise. Ez a zágrábi központi templom, a zágrábi Száborral szemben lévő templom, ahol minden vasárnap fél kilenckor magyar nyelvű szentmisét tartunk.

Ki szeretném hangsúlyozni, és továbbra is támogatni kérném az alapítvánnyal való együttműködésünket, és köszönjük az eddigi együttműködést. Támogassuk a törekvésüket, hogy megmaradjanak, mert ez nekünk is nagy segítségünk. Ugyanakkor nagy segítségünk az is, hogy a magyar állam és a magyar intézmények támogatják a külföldi magyarokat az utóbbi időkben. Nem szeretném, hogy félreértés legyen, nem csak az anyagiakra gondolunk, hanem gondolok arra a támogatásra is, ami nekünk odakint nagyon sokat jelent. Szeretném, hogy ez továbbra is így maradjon. Mondom, nem anyagi támogatásra gondolok, hanem általában bármilyen támogatásra, látogatásokra, ezek nekünk nagyon sokat jelentenek. *(A bizottság elnöke elhagyja a termet.)* Még egyszer szeretném hangsúlyozni, hogy támogassuk az alapítvány törekvéseit, és reméljük, hogy ez itt, Magyarországon valamilyen visszhangra fog találni.

Köszönöm szépen.

DR. BOKOR BÉLA, a Határokon Túli Magyarságért Alapítvány kuratóriumi elnöke: Köszönöm szépen. Az elnök úr azt mondta, hogy nagyon gyorsan vissza fog térni.

Kérdezem, hogy ki az, aki szeretne hozzászólni. *(Jelzésre:)* Görföl Jenő, a Csemadok országos titkára.

GÖRFÖL JENŐ (Csemadok): Elnök Asszony, tisztelt Bizottsági Tagok! Én nem csemadokosként akarok most szólni, arra akarnék rámutatni, amint azt Bokor Béla elnök úr elmondta, hogy milyen körülmények között és milyen célból jött létre az alapítvány.

Annak ellenére, hogy ez elsősorban a Délvidéket érintette és érinti továbbra is, mi rendkívül hálásak vagyunk az alapítványnak, egy dolog miatt. Ahonnét mi jöttünk, és annak az országrésznek különösen a Csallóköz, Mátyusföld részén található települései lakóinak egy jó nagy részét erre a vidékre sodorta egy másik háború utáni rendezés, tehát a mi rokonaink itt élnek Baranyában, Pécs környékén. Ahogy az már lenni szokott, 40-50 év elmúltával még a rokoni szálak is lazulnak, sőt, el is szakadnak. Amikor ez az alapítvány létrejött, mivel ennek a létrehozásában az egyik kollégám, Mézes Rudolf is aktívan részt vett, az ő tevékenysége által a mátyusföldi, csallóközi települések ott maradt lakói elkezdtek látogatni, mert túlzottan noszogatta őket. A kultúrcsoportokat azokról a településekről választotta, hogy gyertek el, és ha már jöttek citerázni, akkor jött velük még negyven ember, akik elmentek a baranyai községekbe az oda telepített rokonaikat meglátogatni, és újra fölvenni a kapcsolatokat. Hála ennek a kezdeményezésnek, ma már nem kell ezeknek semmiféle segítség, rájöttek ismét, hogy rokonok, rájöttek, hogy együvé tartoznak, és igen élővé vált a kapcsolat, több település ismét egymásra talált, és nemcsak a rokonok, hanem még azt is mondhatom, hogy az ott maradt német vagy sváb lakosság is szeretettel és szívesen jár át a Felvidékre, és megismerik egymást és egymás kultúráját is. Én erre szerettem volna egyrészt rámutatni. *(A bizottság elnöke visszatér a terembe.)*

Másrészt arra, hogy – amit az elnök asszonynak is többször mondtam már – számomra rettentő fontosak az olyan helyek, az olyan pontok, ahol a határon túli szervezetek vezetői találkozhatnak és tapasztalatok cserélhetnek, ahol van egy biztos pont. Adja isten, hogy több ilyen pont legyen Magyarországon, ahol találkozhatunk és a tapasztalatokat átadhatjuk, ahol közösen dönthetünk dolgokról. Ilyen volt azelőtt Budapesten is, az megszűnni látszik, illetve meg is szűnt. Azt mondjuk az elnök úrnak is, hogy bár nekünk messze van Pécs, de nagyon fontos, hogy legyen, mert nagyon sok kollégával a nemzetiségi, kulturális, társadalmi, közművelődési szervezetektől itt tudunk találkozni. Ha nagyon sok ilyen lenne, akkor ide

jönnénk, tehát legyenek szívesek, próbálják bármi módon azt az igyekezetet, amit az elnök asszony fölvázolt, azt a szándékot, óhajt valóra váltani.

Még egy dolog, ami szintén nem csak csemadokos ügy, a fiatalok. Én '74-től vagyok ennek a szövetségnek munkatársa, '75-től látogatom az országot, látogatom a településeket. Amikor én a legelső Csemadok-gyűlésre elmentem, már akkor azt hallottam, hogy mi lesz velünk, nincsenek fiatalok. Ez '75-ben volt. Ma is ezt hallom. Ez egy dologban biztatást ad: mindig vannak olyan öregek, akik hiányolják a fiatalokat. (*Derűtség.*) Ezt kellene valahogy megőrizni.

S még egy dolog. Elnök úr rámutatott, hogy iparkodjunk a fiatalokat bevonni a munkánkba. Kilencedikeseket, alapiskolásokat vonunk be, léptetünk be a szervezetbe. De látjuk azt, amire Potápi elnök úr rámutatott: nem lehet ezerfelé szakítani őket. Azon legyenek, hogy a fiatalokkal szoros kapcsolatban legyenek. A saját szervezeteikben úgy szeretnék meg velük a kultúrát, közművelődést, hogy ha onnan kiöregszenek, találják meg a mi szervezeteinkben a munkát, a hozzánk vezető utat. Akkor szerintem nem lesz semmi baj.

Köszönjük a velünk való törődést, az alapítványnak, a bizottságnak is. Elnök úr, azt se bánánk, ha márciusban a parlamenti bizottság akár Diószegre is ellátogatna – de erről majd még biztosan váltunk néhány szót.

További sok sikert, hosszú életet az alapítványnak, az elnököknek! (*Taps.*)

ELNÖK: Köszönöm szépen. Nem tudom, kíván-e még valaki szólni, képviselőtársaim a felvetésekre reagálni. (*Nincs jelentkező.*) Amíg gondolkozik mindenki, egy kérdésről nem nagyon beszéltünk, ami viszont aktualitás, ez pedig a regisztráció kérdése.

Általában beszélhetnénk, beszélgethetnénk a nemzetpolitikáról, akár '90-től vagy '91-től napjainkig; kiemelhetnénk a 2010-13-ig terjedő időszakot, felsorolhatnánk az eredményeket, s a többi, s a többi. De akik itt ülnek a teremben, nagyon jól ismerik ezt a korszakot, az eredményeket is, főleg az utóbbi évek eredményeit.

A héten hétfőn jelentette be Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes úr az 500 ezredik igénylőt, és már több mint 450 ezren tették le a magyar állampolgársági esküt – ez egy óriási dolog. Szerintem senki nem gondolt arra, amikor a törvényt meghoztuk 2010. május 26-án, hogy ilyen szép eredmény születik néhány év alatt. Senki nem mert akkor számokat megfogalmazni. Nyilván valahol hasonló számokban gondolkoztunk, de nem három év alatt, és elértük ezt a számot. Ez közös sikere mindannyiunknak, akik itt ülünk, és azoknak is, akik nincsenek itt, de hasonlóan gondolkoztak, régóta mondták, hogy erre milyen nagy szükség van, és sokat tettek ezért az elmúlt két évtizedben.

Viszont egyet ne feledjünk el: hogy jövő évben parlamenti választások vannak, és bár nem szabad túlmisztifikálni a határon túli magyar szavazatokat, hiszen ha mindent végigszámolunk, akkor azt mondhatjuk, hogy körülbelül 2, maximum 3 listás képviselő juthat be a határon túli magyarok szavazataival a Magyar Országgyűlésbe, de ez egy óriási eredmény egyébként. Ezért dolgoztunk ki-ki a maga területén az elmúlt évtizedekben, hogy végre újra el tudjuk mondani azt, hogy például a sepsiszentgyörgyi vagy az újvidéki vagy a lendvai – és így tovább – magyarnak is legyen beleszólása abba, hogy a Magyar Országgyűlésben mit fognak megszavazni, milyen kérdéseket vetnek fel; magyar emberként magyar országgyűlési választáson tudjon részt venni. Óriási dolog ez. Viszont egyet ne felejtünk el: ehhez regisztráltatnia kell magát az illetőnek azért, hogy részt tudjon venni az országgyűlési választáson. Sokan szerintem nincsenek azzal sem tisztában, új magyar állampolgárok, hogy egyáltalán neki ilyen feladata van. Egyébként is az új törvénynek megfelelően elég nagy változás állott be az országgyűlési választási eljárásban, több minden: egyfordulós választás lesz; 106 egyéni körzet van a 176 helyett; 386-ról 199-re csökken a Magyar Országgyűlés létszáma. A kompenzációs listás helyek elosztása másképp fog megtörténni; a határon túli magyarok tudnak szavazni, listás szavazás lesz náluk. Azok pedig,

akik magyarországi lakhellyel rendelkeznek, nyilván képviselőjelöltre is tudnak szavazni az adott körzetben, ahol van az állandó lakhelyük. Ezek tehát óriási változások, de ki kell ezek közül emelni, éppen azért, mert most egy ilyen helyen vagyunk, a határon túli magyarok szavazását, és ezt csak regisztrációval lehet elérni.

450 ezren tették le az esküt, ez fölmegy, nem tudjuk, mennyire – sajtó nincs a teremben –, 510-520 ezerre, de mondjuk, 500 ezerre; nem tudjuk még, hogy hány új magyar állampolgár lesz addigra. Nyilván nagyon sokan közülük különböző okok miatt, életkor és egyéb más ok miatt nem fognak részt venni az országgyűlési választáson. De ha számolgatunk, azt mondhatjuk, hogy körülbelül 250-300 ezren valószínűleg részt vennének. De ha nincsenek regisztrálva, akkor nem tudnak részt venni.

Mennyien regisztráltatták eddig magukat? Nem tudom, mennyire publikus adat – a valasztas.hu-n rajta van, ahogy Péter mondja, tehát ez a része publikus –, 13 225 fő regisztráltatta magát a tegnapi nappal. Ez szerénynek mondható. Messze nem éri utol azt az eredményt, amit el tudtunk érni, igaz, három év alatt, de ez nagyon kevés. És ha ilyen ütemben halad ez a dolog, akkor a következő néhány hónap szerintem nem lesz elegendő erre. Ezért a regisztráció érdekében minden magyar szervezetnek szeretnénk felhívni a figyelmét arra, hogy a regisztráció érdekében saját berkein belül, nyugodtan mondhatjuk, hogy kampányoljon, vegye rá a magyar állampolgárokat, hogy regisztráltassák magukat.

Tudom, hogy Szlovákia egy más helyzet, amiről nem beszéltünk. De nyilván a Csemadok is tud segíteni, mondjuk, ha nem Szlovákiáról van szó, de még egyébként Szlovákiában is, hozzáteszem, hogy minden lehetséges eszközzel ezt a regisztrációt bonyolítsák le.

Augusztus 1-jétől lehet már regisztráltatni magukat. Akik pedig most tesznek állampolgársági esküt, azok már kérhetik az eskütétel alkalmával ezeket a papírokat. Ezt most már, azt lehet mondani, két hónapja mondom, és jó lenne, ha mindannyian mondanánk, hogy ezt ne az eskütevőnek kelljen elkérni, hanem a hivatalnokok tegyék eljűk, adják oda. Szerintem ez nem törvényellenes; azért, mert a törvény ezt nem mondja ki, az még nem törvényellenes, ha az anyakönyvvezető odateszi az eskütevő elé, ráadásul netán még segít is kitölteni ezt a regisztrációs kérelmet. Azt már nem is merem mondani, hogy esetleg ki is töltené, csak alá kellene írnia az esküt tevőnek. Sokkal gyorsabban érnék el eredményt, már csak azért is, mert szinte mindannyian részt fogunk venni ebben a regisztrációs kampányban is. El lehet gondolni, hogy elmegyünk majd, mondjuk, Erdélybe, oda-vissza utazunk 2500 kilométert, falvakat járunk be, és nagy eredmény lesz, ha egy-egy képviselő ennek a kampánynak a során 20-30 vagy 40-50 embert be tud regisztráltatni. Itt meg ezrével tesznek még addig állampolgársági esküt, és ehhez nem kell menni egy kilométert sem, csak úgy kell megszervezni a dolgot, erre felhívnám a figyelmet. November 1-jétől pedig interneten is le lehet bonyolítani a regisztrációt, úgyhogy minden lehetséges eszközzel kérném az önök segítségét is abban, hogy ez gyorsabb ütemben haladjon előre. Nyilván ez a kormányzati és egyéb más propaganda meg fog indulni, ami most még gőzerővel nem zajlik.

Hidvéghi Balázs képviselő úr, utána az elnök asszony.

HIDVÉGHI BALÁZS (Fidesz): Köszönöm szépen, elnök úr. Meghoztad a kedvet a hozzászóláshoz valóban részben ezzel a témával. Egyetértve mindazzal, amit elmondtál, én is csak ráerősíteni szeretnék, hogy valóban itt egy közös erőfeszítésre van szükség. Azt szoktam mondani, hogy a magyarság ünnepe kell legyen a jövő évi szavazás abból a szempontból, hogy tényleg itt most mindenki részt vehet ebben a döntésben, és majd' egy évszázad után először küldhet a budapesti parlamentbe minden magyar – éljen bárhol a Kárpát-medencében vagy a világban – képviselőket. Ezzel élni kell, ezt egy közös sikerré kell tenni. Az egy-két, esetleg három képviselői hely valóban nem sok első hallásra – bár egyébként eldönthet választást, ha az egy kiélezett választás, teszem hozzá zárójelben –, de ennél még fontosabb,

még egyszer mondom, az, hogy ez egy közös élmény legyen, egy közös sikere a magyarságnak. Ez minden pártnak, minden szervezetnek a közös felelőssége.

A tizenháromezer-egynéhány eddigi regisztráció még nem olyan sok, igaz, csak augusztus 1-jétől számolódik. Nem ugyanakkor indult el, mint az állampolgárság, ez csak augusztus 1-jével indult el, vagyis a nyár derekán, közepén. Arra lehet számítani, hogy ez nyilván emelkedni fog. Az a dolgunk, hogy meredeken emelkedjen ez a szám, ahogy haladunk előre. A november 1-jével meginduló internetes lehetőség ezt elősegíti, de önmagában nem oldja meg, mert bár az internet fontos, de itt tényleg arra van szükség, hogy minden magyar szervezet, politikai párt – és ahol több politikai párt van, ott minden politikai párt; a magyar pártokról beszélek –, kulturális szervezetek, egyházak, civil szervezetek ebben vegyenek részt. Egyetérték azzal, hogy segíteni kell. Kutyakötelessége szerintem minden konzulátusi vagy nagykövetségi alkalmazottnak, a magyar állam képviselőinek, hogy ha oda bemegy egy magyar állampolgár, aki esküt tesz, vagy bármi más ügyet intéz, vagy csak azért megy be, mert regisztrálni akar, akkor minden lehetséges módon segítsen, és segítsen neki mindazon magyar vezető, magyar személyiség, magyar közösség, ahol segítséget kérhet.

Ez részben állami feladat. Egyébként a miniszterelnök úr küldött leveleket most már másodízben a határon túli honosított magyar állampolgároknak, és ebben a második levélben, amit küldött, már szó is van a regisztrációról, szó is van arról, hogy ez egy szükséges lépés ahhoz, hogy részt lehessen venni a szavazásban. Megvan nyilván a feladata a Nemzeti Választási Irodának, amelynek az elnökét most nyáron nevezték ki, de mindannyiunknak ugyanígy, a magyarországi politikusoknak, pártoknak, úgy is – még egyszer mondom –, mint a helyben lévő partnereinknek, és ebben mindenki partnerünk.

Szlovákiáról, a Felvidékről annyit hadd mondjak még, hogy valóban ott nehéz a helyzet, egyébként Ukrajnában sem könnyű, és ott elég nagy számú állampolgárról is beszélünk. Ezeken a helyeken az segítségünkre lehet, hogy a magyarság nagy része a határhoz közel eső sávban él, itt vannak arra lehetőségek, hogy ezt a dolgot Magyarországon tudják elintézni. Erre figyelemmel volt egyébként az a rendelet, ami például meghatározza azt, hogy hol nyílnak majd ilyen választási irodák a határon túli szavazók részére.

Az összes részletbe most nem megyek bele, de még egyszer mondom, hogy ez közös ügyünk. A Fideszben erre egy külön stratégiai csapatot hoztunk létre, ezt vezetem én, ez egy megtisztelő dolog, és mindenkire szükség van ahhoz, hogy ez egy közös siker legyen.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Elnök asszony!

DR. SZILI KATALIN (független): Köszönöm szépen, elnök úr. Engedje meg, elnök úr, hogy két kiegészítést tegyek. Hidvéghi képviselőtársamhoz kapcsolódva, aki azt mondta, hogy ez a magyar ünnepe, én azt mondanám, hogy ez a magyarság és a demokrácia ünnepe. Ebből a szempontból én felvetném azt, hogy mi magunk tekintsük át, hogy ebben a bizottság mit tehet, ugyanis én azt gondolom, hogy egy össznemzeti érdek – ezt én magam az egyik interjúban meg is fogalmaztam –, hogy minél többen részt vegyenek a választáson, akár az anyaországból, akár a határon túlról. Azt gondolom, hogy akkor ez nem lehet csak és kizárólag állami, pártpolitikai vagy egyéb feladat, hanem mindannyiunk feladata, hogy növeljük ezt a számot. Ha jól számoltam – nem voltam túl jó matematikából –, akkor 3 százalék körüli ma azok száma, akik regisztrálták magukat. Azt hiszem, hogy ebben esetlegesen fontoljuk meg, hogy akár nyilatkozatot vagy bármit mi magunk is kiadjunk. Úgy hiszem, hogy ez a Nemzeti összetartozás bizottság részéről egy elegáns dolog lenne, hiszen minden politikai erő képviselteti magát, és azt gondolom, hogy ezt egyöntetűen kellene kinyilvánítanunk.

Ez azért is fontos, mert ahogy a képviselőtársaim említették, lehet, hogy egy-két mandátum, de lehet, hogy éppen ezen fog eldőlni egy következő időszak sorsa. Engedje meg képviselőtársam, hogy ehhez hozzátegyek egy további dolgot, mégpedig a választás tisztaságához fűződő érdeket, ami szintén nem pártpolitika, szintén a mi magunk érdeke, hiszen ma már hallani azért olyan szirénhangokat, amelyek, bár még el sem kezdődött a választási felkészülés, már megkérdőjelezzik, hogy ez egyáltalán tiszta lesz-e. Én ezt tartom problémának, ugyanis én azt gondolom, hogy a határon túli magyarság ebben a történetben sem bűnbak, sem áldozat nem lehet. A képviselőtársam nem volt jelen azon a legutóbbi bizottsági ülésen, amikor azt vettem fel, hogy készüljön egy határon túli választási etikai kódex, ami nyilvánvalóan nekünk belpolitikai érdek is, hogy egy választást követően, pontosan a határon túli szavazatokat figyelembe véve, ne kérdőjelezhesse meg senki ennek a választásnak a tisztaságát, túl azon – ennek a részleteit én nem taglalnám –, ami nyilvánvalóan a határon túli magyarság kitettségét, kiszolgáltatottságát, vagy akár európai téren a mi szerepünket sem kérdőjelezheti meg.

Elnök úr, köszönöm szépen.

ELNÖK: Csóti György képviselő úr!

CSÓTI GYÖRGY (Fidesz): Köszönöm, de megint téma hiányában azt mondhatom, hogy csatlakozom az előttem szólóhoz, magam is ezeket szerettem volna elmondani.

Én az 500 ezren nem nagyon csodálkoztam, én egy optimista ember vagyok, ezt vártam, talán még többet is, de biztos, hogy ez nem fog lelassulni. Nagyon fontos, hogy ez továbbmenjen. Ahogy Hidvéghi Balázs mondta, november 1-jével várom, hogy ugrásszerűen emelkedjen. Amikor elektronikus úton is lehet regisztrálni, akkor ez ugrásszerűen meg fog nőni.

Én is úgy látom, hogy ez magyar nemzeti ünnep lehet, a magyar demokrácia ünnepe, így is fogalmazhatunk, és úgy gondolom, hogy ezen túlmenően még egy fontos üzenetet hordoz, azt, hogy valóban minden magyar felelős minden magyarért. Közös ügyünkben kell dönteni, és bizony ez lesz a legutolsó és a legnagyobb bizonyítéka annak, hogy a magyar nemzet nemcsak kulturálisan és nyelviileg, hanem politikailag is egységes. Valóban azért kell minden erőfeszítést kifejtteni, hogy minél többen menjenek el, és ezzel megmutassuk magunknak is, a Kárpát-medencei magyarságnak és az egész világnak, hogy mi összetartozunk, közös ügyünk van, és ezért a közös ügyért együtt dolgozunk.

Köszönöm.

ELNÖK: Bocsánat, akkor hadd folytassam ezt a témát. A mai napig az USA-ban 118-an regisztráltatták magukat, Argentínában 2-en, a Dél-Afrikai Köztársaságban 1 – csak néhány számot mondok, nem akarom mind a 13 ezret felsorolni –, Németországban 318, Oroszország 1 – lehet, hogy név szerint is tudjuk (*Derültség.*) –, Románia 6980, Szerbia 1606. Ezek a számok hozzák egyébként azt az arányt, ahogy az eskütevők száma alakult. Van egy ilyen sor, hogy kettős állampolgárságot tiltó országok: 93. Ahogy tanakodtam, ez lehet egyfajta dezinformáció. Itt két országra lehet alapvetően gondolni, de mindenesetre ez a szám kevésnek tűnik.

Én mindig azt a példát szoktam hozni – a képviselőtársaim már hallották –, hogy azt hiszem, az 1840-es országgyűlés döntött arról, hogy a jobbágyok önkéntesen megváltkozhatnak, akik meg tudnak a földesúrral állapodni, ő is akarja, én is akarom, mennyi pénz, s a többi; el is kezdődött a folyamat, és 1848-ig talán nem érték el az 1 százalékot. S akkor kiszámolták, hogy 1976-ig a jobbágyság nagy része megváltkozott volna.

Nyilván ezt a folyamatot nem lehet idehozni, meg tréfálkozni sem lehet ezen, de tény az, hogy szerintem le vagyunk maradva. S minden egyes eszközt valóban meg kell ragadni azért és felhasználni arra, hogy erről beszéljünk, mert pillanatnyilag szerintem ez a legfontosabb. És nem azért, hogy egyik vagy másik párt nyerje meg a választásokat Magyarországon, hanem azért dolgoztunk, akik itt ülünk a teremben, szinte mindannyian – vagy talán mindannyian –, hogy ezt végre el tudjuk érni, és erről beszélni lehessen, hogy a magyar parlamenti választásokat az egész világra ki tudjuk terjeszteni, és mindenki a jogaival tudjon élni.

Nagyon jó felvetésnek tartom azt, amit az elnök asszony mondott, és bár nyilatkozatot mi nem tudunk adni, mert azt csak az Országgyűlés maga tud, de a bizottságunk egy állásfoglalást hozhat erről. Ezt megszövegezzük akár a következő bizottsági ülésre is, és akkor ezt az MTI-n keresztül és egyéb más helyen leközzöljük. Ez is segíthet ebben.

Én arra kérek mindenkit, hogy bárhol részt vesz bármilyen konferencián, értekezleten, rendezvényen, sajtónak nyilatkozik, a regisztráció kérdését mindig szője valahogyan bele a mondandójába, hogy mindig, mindennap egyre több csatornán jusson el az érintettekhez.

Pálffy Iлона elnök asszonyt várjuk a bizottság egyik soron következő ülésére. Jó lenne, ha ez még november előtt megvalósulna. Az ő segítségét is fogjuk kérni abban, hogy felgyorsuljon ez a folyamat. Ő tud egyébként szinte a legtöbbet tenni, mondjuk, azoknál, akik most fognak esküt tenni. S nyilván az önkormányzatokra is kell gondolni, a jegyzőkre, illetve az anyakönyvvezetőkre. Most nem hozom az én hivatalomat, de legutóbb, amikor egy eskütevő volt nálunk, akkor megkérdeztem, hogy a regisztrációs papírokat megkapja-e az illető – nem is hallott erről az anyakönyvvezető, a saját hivatalomban. Holott mind a jegyzőnek, mind pedig az anyakönyvvezetőnek erről már tudnia kellett volna. Ha nálam nem hallott róla, ahol azért próbálnak odafigyelni ezekre a kérdésekre, akkor mi lehet a többiekénél? És nem azért, mert nem akar ezzel foglalkozni, hanem mert egy jegyzőnek egyébként háromezer-valahányszáz feladata van felsorolva, ami jegyzői hatáskör; elsikkad felette, vagy még nincs benne a köztudatban.

Alelnök úr?

DR. KOVÁCS FERENC (Fidesz): Csak egy rövid megjegyzés. Azért ne legyünk nagyon pesszimisták! Augusztus 1-jétől van ez a regisztrálási lehetőség, nyári szabadságok voltak. Nyíregyházán a jövő héten lesz közel háromszáz eskütevő – mindenki megkapja majd. Valóban ez az első pont, az eskütétel helye, de ilyen nálunk augusztusban például nem is volt.

ELNÖK: Akkor légy szíves, azt mondd el, hogy Nyíregyházán eddig hányan tettek esküt!

DR. KOVÁCS FERENC (Fidesz): Én azt remélem, hogy a 10 ezret átlépjük a jövő héten. *(Taps.)*

ELNÖK: Kevés ilyen nagy számot mondani tudó város van.
Láttam még jelentkezőt. Tessék parancsolni!

ZATYKÓ GYULA (Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács): Az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács a honosítás mellett foglalkozik persze a regisztrációval is. Hidvéghi Baláznak már elmondtam, és önöket megkérem, hogy mint multiplikátorok, mondják azoknak, akik tenni tudnak az ügyben: válaszbörítékot kell tenni a regisztrációs papír mellé. Az emberek, amikor megkapják a regisztrációs űrlapot, eleve nehezen töltik ki, abban segítünk. De aki nem jön be, valahogy megkérdi a szomszédától, kitölti – de nem tudja, hova küldje!

ELNÖK: Majd ha megkapják a borítékot, akkor ebben lesz egy válaszboríték is...

ZATYKÓ GYULA (Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács): De már ez kellene a regisztrációnál is! Mert kitöltik, és ott állnak tanácstalanul. Ebbe is kellett volna tenni egy válaszborítékot, ami meg van címezve!

ELNÖK: Bocsánat, akkor ezt én sem tudtam. Én ezzel is úgy voltam, hogy így küldik ki eleve, válaszborítékkal, ugyanúgy, ahogy majd a szavazólapoknál lesz (*Zatykó Gyula: Így van.*), meg legyen címezve, Magyarországon feladva díjmentes; utódállamokban – Kanadát is mondhatjuk ennek (*Derültség.*) – a saját pénznemükben, amit kell, fizetnek. Gondolom, ez nem egy óriási összeg. De sokkal gördülékenyebb.

ZATYKÓ GYULA (Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács): És az öregek nem tudják, hová küldjék. El vannak vesződve.

ELNÖK: Hát nyilván. Egyébként én is, ha megkapok egy ilyen papírt, magam is segítségre szorulok néha, hogy ki tudjam rendesen tölteni. Erre szoktam mondani, hogy kézzel már nem tudok írni, géppel még nem (*Derültség.*), úgyhogy ilyen köztes állapotban vagyunk; sokan vagyunk így szerintem a teremben. De tényleg nehéz, és az emberek igénylik a segítséget.

Visszatérek ahhoz, amiről beszéltem, hogy ahol viszont friss eskütevők vannak, ott sokkal gyorsabban mehetne ez a munka. Úgy engedünk el sokszor esküt tevőt, friss magyar állampolgárt, hogy simán kitöltötte volna, csak hát nem tud róla, hogy ezt meg lehetett volna tenni. Köszönöm szépen, nem akarom túlragozni ezt a kérdést.

Van-e esetlegesen még hozzászólás? (*Nincs jelentkező.*) Ha nincs, akkor a napirendi pontot lezárom.

Megkérdem elnök urat, hogy esetlegesen reagáljon, foglalja össze, mondja el, hogy mit kell még ma tennünk, hova kell menni, milyen programok lesznek.

Dr. Bokor Béla összefoglalója

DR. BOKOR BÉLA, a Határokon Túli Magyarságért Alapítvány kuratóriumi elnöke: Köszönöm szépen. Mindent köszönünk, szerintem köszönjük egymásnak. Mert minden elhangzott gondolat olyan volt, túl azon, hogy egy picit mi most reflektorfénybe kerültünk, de a dolognak nem ez a lényege; az a lényege, ami a mögötte meghúzódó, több évtizedes munka, kötődések, kapcsolatok és a jövőbe mutató lehetőségek, hogy adunk egymásnak emocionálisan is és szervezeti módon, feltehetőleg anyagi módon is majd támogatásokat, hogy ez jól tudjon működni és kiszámítható legyen.

Őszintén köszönöm a kuratórium nevében, hogy elfogadtátok a meghívást. Ez egy szép, már eddig is erőteljes nap volt; voltak, akik már a konferencián tudtak kezdeni. Szeretném, ha este 7 órakor a Zsolnay Kulturális Negyedben, minden jel szerint nem a szabad téren, hanem az E78-as – kódokban élünk – épületben, a Pirogránit-udvarban találkozánk; ott lesz a műsoros-táncos gálaest. Várunk mindenkit szeretettel. S ameddig tudnak a vendégek, maradjanak; ha elszólítja őket az otthoni haza, és menni kell, akkor sajnálattal, de azt is tudomásul vesszük.

Köszönöm szépen, hogy itt voltatok; és kérem, fogadjatok el tőlünk egy szerény ajándékot.

Az elnök zárszava

ELNÖK: Egypár szót én is hadd mondjak ennek a napirendi pontnak a lezárásaként.

A bizottság nevében még egyszer szeretném megköszönni az alapítványnak, elnök úrnak, munkatársainak a meghívást, az eddigi munkájukat, nyilván a társszervezeteknek szintén.

Önöknek, hogy többük több száz kilométert utazott, de olyan fontosnak tartotta ezt a mai ülést, hogy eljött ide Pécsre. Ezt kiemelten szeretném megköszönni.

Természetesen a bizottság nevében is szeretném felajánlani a segítségünket. A magunk részéről mindent megteszünk azért, hogy az alapítvány, illetve ez a Pannon Magyar Ház tovább tudjon itt működni, hiszen erre óriási szükség van.

Egyebek

„Egyebek” napirendi pont mindig szokott lenni, és most ezt ki is használnám. Tájékoztatóul elmondom a bizottság tagjainak, hogy úgy néz ki, a jövő héten nem tartunk bizottsági ülést. Ezt többször el szoktam mondani, és ennek ellenére mindig szoktunk tartani (*Derültség.*), de most így pénteken úgy tűnik, hogy nem kell bizottsági ülést tartanunk.

Szeptember 24-én, kedden 10 órakor lenne a következő ülés, Balog Zoltán miniszter urat fogjuk meghallgatni; ez a rendes évenkénti meghallgatása. S még azon a héten egy újabb kihelyezett bizottsági ülést tartunk a Vajdaságban, 26-27-én. 26-án Szabadka, Temerin, Újvidék, Csurog lesznek a helyszínek; másnap, 27-én valószínűleg Belgrád, illetve Pancsova, Hertelendyfalva, és Hertelendyfalván fejezzük be a bizottsági ülésünket, ahol az al-dunai székelyek odaköltözésük 130. évfordulóját ünneplik. Három faluról van szó, és a központi – nekik központi – ünnepség ott lesz Hertelendyfalván. Körülbelül éjfél vagy tíz óra körül, amikor tudjuk, akkor fejezzük be az ottani látogatásunkat. Nagyjából ezt szerettem volna még elmondani.

Nem tudom, hogy van-e még valakinek az egyebekben. (*Nincs jelzés.*) Ha nincs, akkor még egyszer köszönöm szépen, hogy itt lehettünk. Nyilván a fesztiválmegnyitón ott leszünk. További jó munkát kívánok!

(Az ülés befejezésének időpontja: 17 óra 41 perc)

Potápi Árpád János
a bizottság alelnöke

Jegyzőkönyvvezetők: Prin Andrea és Thomas-Takács Aliz